

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №5

Стенограма пленарного засідання

6 лютого 2020 року

Київ 2020

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №5

*Стенограма пленарного засідання
6 лютого 2020 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання п'яте, вечірнє
(Четвер, 6 лютого 2020 року)

Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо обігу земель
сільськогосподарського призначення» ...4

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ П'ЯТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
6 лютого 2020 року, 16 година*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго вечора, шановні колеги. Продовжуємо роботу? Готуємося до реєстрації кілька хвилин. Шановні колеги, готові реєструватися? Прошу підготуватися до реєстрації.

Шановні колеги, прошу зареєструватися для участі у вечірньому засіданні Верховної Ради України.

У залі Верховної Ради України присутні 265 народних депутатів. Вечірнє пленарне засідання оголошується відкритим.

Шановні колеги, перед тим, як ми продовжимо роботу, я хочу, щоб ми привітали перший жіночий курс військового ліцею імені Богуна. На курсі навчається більше 20 дівчат. Привіт! *(Оплески)*.

Рухаємося далі, товариство. З процедури?

Олександр Анатолійович Качура. Будь ласка.

КАЧУРА О.А., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Фракція «Слуга народу». Ви знаєте, колеги, щойно пішов поспілкуватися з журналістами, і коли повернувся, побачив, що змінився склад президії. Ми голосували за щось? Чи голосували ми за зміну Голови Верховної Ради, віце-спікера? Може, я щось пропустив? Відбувалося таке голосування чи ні? Наскільки я пам'ятаю, Головою Верховної Ради є Разумков, а заступником – Кондратюк. Чому народний депутат Юлія Володимирівна Тимошенко зайняла місце Голови Верховної Ради і виступає з місяця заступника Голови Верховної Ради? *(Оплески)*. Статтею 78 Регламенту передбачено, що засідання веде Голова Верховної Ради. Юліє Володимирівно, можливо, я пропустив голосування, ви мені поясніть *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Шановні колеги...

Дякую, Олександрє Анатолійовичу. Шановні колеги... *(Шум у залі)*.

Слово для репліки, 1 хвилина. Юліє Володимирівно, єдине, що попрошу, якщо можна, з трибуни. Утримається. Добре. Юлія Володимирівна утримається від репліки. Дякую, Юліє Володимирівно.

Ні, не можна. Вас не згадували.

Шановні колеги, рухаємося далі. Вадиме Зіновійовичу, я вас прошу.
Поправка 16. Народна депутатка Белькова. Наполягаєте?

БЄЛЬКОВА О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Так, наполягаю. Дуже дякую. Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні колеги! Ми зупинилися на тому, що нібито опозиція вносить неконструктивні поправки. Я хочу цьому опонувати.

Моя поправка 16 стосується визначення пріоритизації всього земельного законодавства. Я дуже ліберальний політик, але навіть я розумію: якщо сьогодні вийти на вулицю і запитати народ України, широкі маси, кому вони беззастережно готові були б продати землю, то є лише одна категорія людей, стосовно яких є суцільна згода всієї країни – це фермери. Саме фермерам земля потрібна найбільше, щоб на ній працювати, виробляти агропродукцію, наймати працівників.

Скажіть мені, пане Сольський, чим заважає вам моя поправка, якою визначається фермерський уклад як один із пріоритетів? Чим вам заважає моя частина про органічне виробництво?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Г., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Пані Белькова, насправді, перша частина поправки – про пріоритет оренди, а не про фермерів, у ній ідеться про державну і комунальну землю. Ми про це говорили сьогодні не раз, це предмет розгляду законопроекту [№ 2194](#). Ми всі за фермерський уклад. Усі учасники ринку рівні, всі суб'єкти господарювання рівні. Це право регулюється переважним правом на викуп.

Щодо органічної продукції. Ми всі підтримуємо, але для об'єктивності треба розуміти, що це мінімальний об'єм у кожній країні, і стимулювання відбувається іншими способами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 16 народної депутатки Белькової. Комітет пропонує відхилити поправку. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Поправка 17 народної депутатки Шкрум. Немає? Дякую.

Поправка 18 народної депутатки Скороход. Немає. Дякую.

Поправка 19 народного депутата Нагаєвського. Не наполягає. Дякую.

Поправка 20 народного депутата Рудика. Прошу.

РУДИК С.Я., народний депутат України (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги! Можливо, ви пам'ятаєте, що перед оголошенням перерви там відбулася невелика штовханина, десь 12 проти одного. Я хотів підійти до трибуни, оскільки я позафракційний, і мені під час голосування в турборежимі слова взагалі не надають, процедура два – за, два – проти, ви знаєте, не дає можливості виступити позафракційним народним депутатам.

Я хочу звернутися до головуючого: скажіть, будь ласка, хто давав наказ або дозвіл людині зі зброєю бути в залі під час спонукання народних депутатів до голосування за законопроект про ринок землі? Народний депутат Максим Саврасов на своїй сторінці у *Facebook* опублікував три фотографії цієї людини, яка зайшла і вийшла з керівництвом Верховної Ради. Ви вважаєте, що таким чином ви виконуєте норму Регламенту і пришвидшуєте волю українського народу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, з ким входила і виходила людина зі зброєю?

РУДИК С.Я. А ви подивіться на сторінці Максима Саврасова, подивіться, там цікаві знімки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, тоді я прошу регламентний комітет за можливості розглянути це питання. Це буде правильно і згідно з процедурою. Дякую.

Я так розумію, що по суті поправки ви доповідати не будете, тому немає потреби слухати комітет. Ставлю на голосування поправку 20. Я надав вам хвилину. Позиція комітету щодо поправки 20.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправку відхилено. Пане, Сергію, ця норма регулюється законопроектом [№ 2280](#).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 20 народного депутата Рудика. Комітет пропонує відхилити її. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 21 народної депутатки Василевської-Смаглюк. Наполягаєте? Прошу.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, суть моєї поправки полягає в тому, щоб

заборонити на 10 років зміни щодо цільового використання сільськогосподарських земель, які знаходяться поза межами населеного пункту. Я пропоную зробити це для того, щоб не виникало стихійних забудов, різних виробництв замість того, щоб вести сільське господарство на сільськогосподарській землі. Прошу вас підтримати цю важливу поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Насправді зміна цільового призначення – це одна із двох складових мораторію. Це перше.

Друге. У законопроекті № 2280, який ми прийняли в першому читанні, врегульовуються процедури, пов'язані зі зміною цільового призначення.

Наступне. Ми не раз збиралися, було щонайменше три великих зібрання з керівниками місцевих громад. Вони проти категоричної норми щодо заборони зміни цільового призначення. Є багато потреб у зміні цільового призначення щодо шкіл, деколи будівництва, рекреації, промисловості тощо.

Ми порівнювали цей досвід із досвідом розвинутих країн. Наприклад, в Японії за 100 років індустріалізації та розвитку інфраструктури змін цільового призначення – менше 1 відсотка. Це питання має бути врегульовано, але в іншому законопроекті, без категоричної відмови.

Комітетом прийняв рішення відхилити поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Миколо Тарасовичу. Ви наполягаєте.

Ставлю на голосування поправку 21 народної депутатки Василевської-Смаглюк. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 22 народного депутата Фріса. Наполягаєте. Прошу, Ігорє Павловичу.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Миколо Тарасовичу, дуже дякую, що ви так гарно розказали все щодо поправки пані Олі. Моя поправка практично ідентична, але нею, навпаки, пропонується вирішити питання потреби зміни цільового призначення земель, окрім земель, які вилучаються для суспільних потреб і будівництва суспільних об'єктів. У цій поправці не йдеться про зміни цільового призначення земельних ділянок, які належать фізичним особам, з метою будівництва належного їм житла. Жодним законопроектом – ні № 2194, ні [№ 2195](#) – не передбачено порядок зміни цільового призначення земельних ділянок. Саме земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які є предметом регулювання цього законопроекту.

Я прошу, шановний пане Голово, поставити цю поправку на голосування, а колег – підтримати її.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Я з вами погоджуюся, це питання не регулюється законопроектом № 2194. Ми щойно обговорювали поправку пані Олі. Це питання врегульовується у законопроекті № 2280. Тут упущені моменти, пов'язані зі зміною цільового призначення земель іншого призначення, крім забудови, – рекреації, об'єктів промисловості. Це дуже обмежує будь-які інвестиційні можливості, можливості місцевих громад приймати рішення, зокрема, щодо інфраструктури.

Ми з вами не раз обговорювали цей законопроект, врахували суттєві зауваження щодо інших поправок. Я особливо вдячний за те, що ми розробили механізм контролю на рівні концентрації ще в момент підписання нотаріальної угоди. Пропозиція комітету, яку я підтримав, – відхилити поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 22 народного депутата Фріса. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 155.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 23 народного депутата Івченка. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, коли я виходив до людей під час перерви, я почув від них деякі промовки: «За землю ми боремось, щоб жити, і нас не зупинити!»

У Польщі викуплені землі не використовувалися роками. Поправка внесена, щоб такого не відбувалося в Україні. На жаль, у комітеті не хотіли про це навіть чути. Ми запропонували, щоб земельні ділянки, які не використовуватимуться власниками або вони будуть зловживати, викупила держава або територіальні громади. На жаль, комітет не захотів почути аграрні асоціації, які також підтримують дану поправку.

Я прошу колег підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Вадиме Євгеновичу, щодо аграрних асоціацій ситуація інша. Більшість із тих, з ким я спілкувався, про цю поправку або не знають, або не підтримують. Це перше.

Друге. Ми не можемо, крім випадків, передбачених Конституцією, і за процедурою, передбаченою Конституцією та законодавством, примусово позбавляти права власності. Комітет відхилив поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 23 народного депутата Івченка. Комітет пропонує відхилити поправку. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 24. Я так розумію, доповідатиме народний депутат Івченко. Прошу.

ІВЧЕНКО В.Є. На жаль, мушу розчарувати голову комітету і сказати, що 60 відсотків аграрної продукції виробляється середніми товаровиробниками і приблизно 10 відсотків – маленькими фермерами. Усього – 70 відсотків. Ці дві аграрні асоціації, а також Аграрний союз України, який об'єднує маленьких фермерів, середні аграрні підприємства погоджуються, що такий закон буде не для аграрія і не для фермера. Вони готові обробляти землю, але не готові до того, що власник здаватиме в суборенду або, навпаки, не здаватиме в суборенду, і земельна ділянка буде простоювати в органах місцевого самоврядування.

Повторюю, колеги: це важливо для аграрної політики, щоб земля, яку не використовують, переходила до територіальних громад, які здаватимуть її в оренду тому, хто, справді, займатиметься сільським господарством, а не спекулюватиме на земельних відносинах в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка ідентична. Повторюю: вона суперечить Конституції, законодавству. Висновок: відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 24 народних депутатів Івченка і Тимошенко. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 101.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 25 народного депутата Кириленка Івана Григоровича. Івченко? Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Мушу сказати: якщо поправка суперечить Конституції, то даний законопроект суперечить статтям 13 і 14 Конституції, де чітко виписано, що земля є власністю і багатством українського народу. Якщо за результатами всіх опитувань 72 відсотки проти нововведень, які пропонує «Слуга народу»

і фракція монобільшості, то, напевно, треба запитати в людей і винести це питання на референдум. Головне – щоб такий закон не набрав чинності без позитивного результату референдуму. Це відповідатиме Конституції.

У вас пишуть, що якась поправка не відповідає Конституції. Та весь законопроект виписаний так, що він не відповідає Конституції України, бо у стратегічному плані в українського фермера і сільгосптоваровиробника поступово земля буде відходити, а у спекулянта вона...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Просто хочу сказати репліку, що частиною другою статті 14 передбачено також, що право використання земельної ділянки встановлюється законом, над проектом якого ми працюємо.

Миколо Тарасовичу, будете відповідати?

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка ідентична попереднім. Комітет рекомендує відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 25 народних депутатів Кириленка та Івченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 104.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 26 народної депутатки Шкрум Альони Ігорівни. Будь ласка.

ШКРУМ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Ви знаєте, колеги, дуже цікава історія. Ми буквально годину тому мали зустріч групи дружби Франція – Україна, до складу якої входять депутати нашого парламенту з різних фракцій, парламенту Французької Республіки, із паном послом. Звичайно, ми говорили і про ринок землі. Пан посол розповідав нам про досвід Франції та застерігав: якщо не буде передбачено механізму застереження і запобіжників від великої концентрації землі в одних руках – або великих підприємств, або тих, хто на сьогодні має доступ до найбільших фінансових ресурсів – Україна як аграрна країна може не вижити. Оскільки ми не будемо цього робити для малого, середнього фермера, виживатимуть лише великі агрохолдинги, латифундисти, які мають доступ до величезних сум грошей. Наша фракція намагалася запропонувати ці механізми, але нас, на жаль, не почули. Ця поправка теж стосується такого механізму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пані Альоно, не тільки Франція є на політичній, економічній, аграрній карті світу. Більше того, аграрна динаміка в Україні за останніх 10 років краща, ніж у Франції. Мені здається, що Франції деколи треба, останнім часом, можливо, дивитися на Україну.

Поправка ідентична попередній. Комітет рекомендує відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 26 народної депутатки Шкрум. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 119.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 27 народного депутата Белькової. Будь ласка.

БЄЛЬКОВА О.В. Дякую. Шановний пане Голово! Шановний пане Сольський! Ви щойно зазначили, що динаміка розвитку аграрного бізнесу в Україні є непоганою. То скажіть мені, будь ласка, навіщо тоді все змінювати, якщо в нас усе так чудово, краще ніж у Франції? *(Оплески)*.

Очевидно, є причина. Можливо, моя поправка така сама, як попередня, але я вам скажу, що нині в світі переглядаються підходи до управління природними ресурсами, і земля є одним із них. Якщо той, хто має у власності землю, не обробляє її, то він злочинним чином забирає у всього народу цей великий ресурс. Так само треба забирати ліцензії в тих, хто не видобуває газ, маючи ці ліцензії. Я не можу зрозуміти, де тут застереження. Якщо власники три роки не працюють на землі, нехай продають її, навіть примусово, тому що нам потрібна аграрна продукція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка ідентична попередній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 27 народного депутата Белькової. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 123.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 28 народного депутата Бондаренка. Не наполягає.

Наступна поправка 29 народного депутата Рудика. Прошу.

РУДИК С.Я. Шановні колеги! Суть моїх як колишнього голови Держзем-агентства України поправок до цього законопроекту дуже проста. У кожній своїй поправці в той чи інший спосіб я намагаюся продемонструвати, що не можна продавати землю, а треба запровадити речове право, право довгострокової оренди. Якщо у поправці 20, до суті якої я не встиг дійти, йшлося про

заборону зміни цільового призначення, крім випадків суспільних потреб, то в даному разі у поправці 29 ідеться про заборону відчуження і продажу землі. Ми намагаємося хоч якимось чином скоригувати позицію більшості впродовж всього періоду розгляду цього законопроекту.

На превеликий жаль, винісши це питання на загальний розгляд за повною процедурою, ми не отримали великої перемоги, але ми, по суті, унеможливили його прийняття, тому що кожна поправка набирає не більше 100 голосів. Розрахунок на те, що люди розійдуться. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Насправді, це, по суті, продовження мораторію, тому позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 29 народного депутата Рудика. Позиція комітету – відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 30 народного депутата Івченка. Прошу.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, якщо зважити на досвід роботи парламентів інших країн, то вони хоча б слухають дискусію, що відбувається в залі. Я впевнений у тому, що багато з вас не знають напевне, як працюватиме такий закон. У трьох виступах поспіль депутати кажуть: якщо ти не добуваєш нафту – у тебе забирають ліцензію, якщо ти не будуєш сонячну станцію – у тебе забирають дозвіл на будівництво, якщо ти не використовуєш землю – держава може викупити земельну ділянку. Я не розумію, чому аграрний комітет не зважає на національну безпеку України. Нам треба, щоб кожна земельна ділянка була в тих, хто створює робочі місця.

Колеги, я не знаю, чому аграрний комітет у закритому режимі вирішив відхилити поправку. Я прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Дозвіл і право власності – це дві абсолютно різні речі. Позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 30 народного депутата Івченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 31 ідентична. Народний депутат Шкрум.

ШКРУМ А.І. Дякую. Фракція «Батьківщина». Колеги, дивіться, яка цікава історія. Нам кілька місяців розповідають, що в усіх країнах Європи, в усіх розвинутих країнах діє такий ринок землі, який запропонований Президентом Зеленським і урядом. Коли ми говоримо про успішні країни, наприклад, Польщу, нам кажуть: ні-ні, як у Польщі, не можна, це неправильно. Кажемо: подивіться на Італію, нам відповідають: ні-ні, як в Італії не можна. Потім кажемо: подивіться на Францію, яка встановлює запобіжники, щоб не можна було напряму купити землю та від надмірної концентрації. Пан голова комітету Сольський відповідає: у нас, насправді, справи йдуть краще, ніж у Франції. Нехай Франція дивиться на нас.

По-перше, я застерегла б пана голову комітету від таких заяв, тому що він може ненароком спровокувати дипломатичний конфлікт. По-друге, колеги, давайте дивитися на приклади успішних аграрних європейських країн і не вигадувати щось, що не приведе до розвитку малого і середнього фермерства, а призведе до дикого ринку з монополіями і фактично унеможливить розвиток малого, середнього фермера, бізнесу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, позиція комітету, думаю, буде аналогічною.

Ставиться на голосування поправка 31 народної депутатки Шкрум. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 103.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 32. Доповідає Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Колеги, знаєте, перш ніж приймати такий законопроект, треба остаточно зрозуміти, куди буде рухатися аграрний сектор України. Який аграрний устрій внаслідок цього ми отримаємо? Чи польський варіант, чи французький, чи італійський, чи американський – будь-який, але має бути ціль. У цьому законопроекті цілі немає. У цьому законопроекті в аграрний ринок, безпосередньо в купівлю-продаж, запускається фінансовий спекулянт. Ці люди, які сиділи десь у салонах і пиляли собі нігті, зніматимуть найбільшу маржу від використання української землі. Тому ми й наводимо приклади європейських країн. Наприклад, Франція запровадила обіг земель виключно серед тих, хто обробляє, живе на цій землі, створює відповідні господарства. Це головне для аграрного устрою будь-якої країни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я розумію, оскільки поправка ідентична за змістом... Комітете, хочете – відповідайте, якщо ні – ставлю на голосування.

Ставиться на голосування поправка 32 народних депутатів Тимошенко та Івченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 89.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка народного депутата Кириленка Івана Григоровича ідентична за змістом. Будь ласка, Іване Григоровичу.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, хочу, щоб ви звернули увагу на те, чому «Батьківщина» наполягає саме на оренді земель. Ми розуміємо, що наступний законопроект про подвійне громадянство уже вчетверте потрапляє до порядку денного. Ми усвідомимо наслідки його прийняття після того, як відкриємо ринок землі та дозволимо купувати землю людям з подвійним громадянством. Чи ви передбачили наслідки, друзі? Чи не будемо ми після цього рухатися до автономізації та федералізації країни, до її розвалу? Подумайте про наслідки. Почитайте Макіавеллі, від чого загинула Давньоримська імперія. Від неправильно прийнятого земельного закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Ставиться на голосування поправка 33 народного депутата Кириленка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 34 народного депутата Івченка. Будь ласка, Вадиме Євгеновичу.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, дуже важливо, щоб коментував поправки голова аграрного комітету, тому що вся країна спостерігає за тим, що відбувається в залі. Аграрії слідкують за обговоренням, за тим, хто що говорить, зважають на позиції. Ці позиції повинні бути зрозумілими всім. Ті, які не читали законопроект, вивчають його. Ті, які ознайомилися із законопроектом, бачать прогалини, які обговорюють безпосередньо депутати з інших фракцій.

Я звертаюся до головуючого: Руслане Олексійовичу, прошу вас постійно надавати можливість коментувати поправки безпосередньо голові комітету. Це не просто якийсь законопроект, а про обіг земель, про національний скарб, про національну безпеку України. Я прошу, щоб голова комітету коментував, тому що обговорення в комітеті було закритим, без участі аграрних асоціацій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Вадиме Євгеновичу, з вашого дозволу, оскільки ви мене згадали, хочу відреагувати. Я завжди даю можливість комітету коментувати, зокрема, коли розглядається кілька депутатських поправок однакового змісту поспіль. Члени комітету виклали свої позиції, вони, вибачте, не папуги, щоб повторювати, чому вони не враховують один і той самий текст. Вибачте,

будемо працювати змістовно. Це поправка іншого змісту, тому, звичайно, я передаю слово для коментаря комітету.

Дякую.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Насправді ця поправка ідентичного змісту. Вадиме Євгеновичу, коли ви просите мій коментар, тоді просто говоріть по суті поправки, я дам коментар. У вас шість ідентичних поправок, і ви їх жодного разу навіть не згадали (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Ставиться на голосування поправка 34 народного депутата Івченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 83.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 35. Народний депутат Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Я хочу сказати, що попередня поправка саме й була до нового розділу, безпосередньо до статті 23, вона не мала нічого спільного з попередніми. Це перше.

Друге. Для тих, хто аплодує. Просто візьміть таблицю, як інші депутати, і подивіться. У цій поправці йдеться про створення стратегічного фонду, про те, що в Україні має існувати стратегічний фонд площею 20 відсотків від загальної площі земель, які в жодному разі не може бути виставлено на продаж. Невідомо що може статися у світі – продовольча криза, зміни природних кліматичних умов, які в нас постійно відбуваються. Наші люди повинні мати їжу, відповідну продукцію, а це можливо лише, якщо будуть відповідні замовлення. Ідеться про національні інтереси. Стратегічний фонд працюватиме безпосередньо на забезпечення населення України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Дивіться, усі сидять в таблицях. Це перше.

Друге. Ви щойно, справді, сказали по суті поправки. Мій коментар. Поняття стратегічного запасу в законодавстві немає. Ви як член комітету, впевнений, дуже добре знаєте, не гірше за мене, що законопроект, який ми розглядаємо, по суті, регулює лише суб'єктів, які можуть купувати, а також обмеження щодо концентрації. Всі інші норми пов'язані з цим. Питання, який орган, чи може, в якому розмірі продавати державну землю, різні питання щодо запасів порушено в законопроекті № 2194. До нього внесено багато поправок. Позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 35 народних депутатів Тимошенко та Івченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 36 народного депутата Кириленка. Прошу, Іване Григоровичу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановні колеги, привертаю вашу увагу до цієї поправки. Не поставтеся до цього легковажно. У 2003 році, це історичний факт, уперше в історії України загинуло майже 8 мільйонів гектарів озимини. Такі були кліматичні умови. Україна імпортувала продовольче зерно із 37 країн світу. Ми ледве назбирали на цих площах стратегічний запас посівного матеріалу на наступну осінь. Врятували наукові господарства, де на клаптиках збиралося це зерно.

Друзі, не будемо жартувати з такими речами. Приватні власники тоді перекультивували все і посіяли кукурудзу, ячмінь. Це не продовольче зерно. Продовольче зерно – пшениця насамперед використовується для виробництва хліба. Стратегічний запас повинен буди обов'язково. Це те, чим управлятиме держава. Це національна безпека, в основі якої – продовольча безпека. Не поставтеся до цього занадто легковажно. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу. Я так розумію, що поправка ідентична. Комітет, якщо хоче, прокоментує. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Іване Григоровичу, при всій повазі, у вас досвіду значно більше ніж у мене в цій сфері, і не мені вам розказувати, що саме державні сільськогосподарські підприємства, які мають у постійному користуванні близько 700 тисяч гектарів, найменш ефективні власники і найменше отримують з гектара.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 36 народних депутатів Кириленка та Івченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 37 народної депутатки Шкрум. Будь ласка.

ШКРУМ А.І. Дякую. Фракція «Батьківщина». У нас уже відбувається щось подібне до парламентської дискусії, яка має бути. Справді, депутати не мають, як папуги повторювати одне і те саме пояснення, а мають реагувати на різні аргументи різних депутатів, навіть якщо поправки однакові за змістом. Суть цієї процедури в тому, що ми можемо переконати один одного голосувати

або не голосувати. Інакше нам взагалі немає сенсу нічого обговорювати, якщо ніхто цього не чує, і ми не можемо нікого тут переконати. На жаль, дуже схоже на те, що переконати в цьому залі немає кого, крім українців, які мають право це чути.

Щодо поправки пан Сольський вважає, що така норма має бути не в цьому, а в іншому законопроекті, але я хочу почути позицію голови комітету по суті, чи має бути в Україні стратегічний запас 20, 25, 30 чи 50 відсотків земель, які не підлягають продажу, щоб забезпечити продовольчу і національну безпеку України в дуже нестабільні часи, які можливі найближчим часом у світі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Продовольчу безпеку в Україні забезпечують ті фермери і аграрії, про інтереси яких ви часто згадуєте. Саме вони, в першу чергу, це робили, роблять і робитимуть. Позиція комітету, що будь-які питання, пов'язані з розпорядженням державними землями, будуть врегульовуватися в законопроекті № 2194, у якому крім цих, є інші поправки. Наприклад, обмежити право, пов'язане з продажем, а зробити пріоритетом оренду. Підходів багато, ми будемо їх обговорювати під час розгляду законопроекту № 2194.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 37 народної депутатки Шкрум. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 38 народного депутата Бондаренка. Не наполягає.

Наступна поправка 39 народного депутата Рудика. Прошу.

РУДИК С.Я. Шановні колеги! Якщо попередні дві поправки не врахував комітет і відтак не підтримав із зрозумілих причин зал (я розумію, вони кардинально по-іншому дивляться на цей законопроект, ніж авторський колектив), то в даному разі я не розумію, чому комітет відхилив поправки 39, 40. Ідеться про технічні деталі. В одній статті в частині першій слова «земельні ділянки» замінити словами «сільськогосподарські угіддя, крім тих, що залишаються у державній або комунальній власності».

Вам що, не подобається, що у держави або територіальної громади залишиться якась власність? Ви хочете все розпродати приватним особам? Я не розумію, в чому логіка? Прошу поставити поправку на голосування і дати відповідь комітету: чому ви відхиляєте технічні поправки? Тому що це від Рудика?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Сергію, це в жодному разі не через ваше авторство. У вашій поправці йдеться про права не місцевих громад, а насамперед колишніх працівників. На думку комітету, це недоцільно. Усі громадяни, які проживають на цій території, мають однакові права. Комітет прийняв рішення відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 39 народного депутата Рудика. Комітет пропонує відхилити. Прохання визначатися та голосувати.

«За» – 104.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 40 народного депутата Рудика. Прошу.

РУДИК С.Я. Товариство, я побережу слух наших телеглядачів і колег, поправку можна прочитати в порівняльній таблиці. Річ у тім, що я вніс більше 30 поправок до різних кодексів, які мають регулюватися таким законом. Жодну з них не враховано. Я хочу знову поставити запитання: це тому що народний депутат Рудик вніс? Чи у вашому авторському колективі є такі генії, які із приблизно 4 тисяч поправок підтримали лише дев'ять? Ви вважаєте, що всі народні депутати, які хотіли покращити цей законопроект, якісь трохи не такі?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Прошу.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Сергію, я також вам хочу сказати, що в цьому законопроекті всього до 11 статей вносяться зміни, тому дев'ятьма поправками практично змінено 90 відсотків статей. Це перше.

Друге. Якщо по суті, цю поправку відхилено, тому що в ній йдеться про землі несільськогосподарського призначення, що не є питанням розгляду даного законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 40 народного депутата Рудика. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 41 народного депутата Івченка. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Колеги, робота мала бути проведена в комітеті, бо говориш одне, а тобі відповідають інше. Стратегічний фонд – це не державні землі, це землі, які передаються в оренду, а не продаються. Вони передаються в оренду, зокрема фермерам, які є приватними особами. Це, пане Миколо, вам як

юристу, щоб ви знали. Тут не стоїть питання про державні землі, а безпосередньо про стратегічний фонд.

Дана поправка має інший контекст. Ми всі боремося проти корупції, але ж знаємо, що в 2015 році землі особистих селянських господарств дозволили продавати і одразу передавати в оренду. Так у нас з'явилися «атошники», усі ті, які швиденько через схеми почали отримувати і продавати землі.

Яка пропозиція? Усім тим, хто хоче взяти землю, ми даємо, але не даємо можливості використовувати її в корупційних схемах і одразу продавати чи здавати в оренду. Через три роки вони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 41 народного депутата Івченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 42 народного депутата Івченка.

ІВЧЕНКО В.Є. Мають на увазі тих людей, яких використовують безпосередньо в корупційних схемах. Не йдеться про ветеранів, які хочуть взяти землю, щоб обробляти. Я особисто брав участь у журналістських розслідуваннях. Так звані псевдоатошники роздали 800 гектарів, а потім ця земля опинилася у власності сімох людей. Це, колеги, проблема. Я хочу, щоб ті, які борються проти корупції, безпосередньо підтримали наші нововведення, аби не дати можливості людям, які безкоштовно отримують від держави земельні ділянки, використовувати їх у корупційних схемах.

Давайте зупинимо нарешті корупцію, чи ви хочете продовжувати, щоб використовували псевдоатошників у різних корупційних схемах, і щоб хтось на них збагачувався? Колеги, це невірно. Підтримайте поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету така. За цією процедурою землі виділяються, зокрема, атошникам для ведення особистого селянського господарства, і їм вирішувати, чи самим обробляти, чи здавати в оренду, чи продавати. Ці землі, як ви знаєте, Вадиме Євгеновичу, не під мораторієм і ніколи не були. Це 4 мільйони гектарів – більше, ніж площа території Голландії, якщо я не помиляюся.

За цією ж процедурою надаються землі, в тому числі, працівникам соціальної сфери в селах. І їм вирішувати, як розпоряджатися цією землею, чи здавати її в оренду. Позиція комітету – дану поправку відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 42 народного депутата Івченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 43 народного депутата Кириленка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановні колеги! Звертаюся до голови аграрного комітету. Зверніть увагу на цю поправку. Друзі, суть її полягає в тому, що земельне законодавство, справді, потребує вдосконалення. Земельний кодекс України та інші закони, які були прийняті, залишають лазівки для підставних осіб, для зловживань, для спекуляцій. Цією поправкою ми намагаємося врегулювати це питання. Не було б цієї колотнечі в суспільстві, в цьому залі, якби не було корупціогенних складових у земельних питаннях. Наразі ця сфера бізнесу надзвичайно приваблива, про це свідчить те, що найбільше зловживань відбувається через підставних осіб, через лазівки в законодавстві. Ми цією поправкою намагаємося це унеможливити. Я прошу голову комітету прокоментувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Г. Поправка ідентична. Позиція комітету – відхилити.

Іване Григоровичу, ці підставні люди – громадяни України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Ставиться на голосування поправка 43 народного депутата Кириленка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 104.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 44 народної депутатки Белькової. Будь ласка.

БЄЛЬКОВА О.В. Шановні колеги, я з великою повагою ставлюся до всіх громадян України, а ще з більшою повагою ставлюся до норм закону, які ми, зокрема, спільно приймаємо. І тут у мене питання. Якщо законом визначено, що є певні земельні ділянки, призначені для ведення особистого селянського господарства, то які в нас можуть бути питання щодо того, для чого цю ділянку надано? Неважливо кому – атошникам чи іншим громадянам.

Якщо відповідно до закону цю землю надано для ведення особистого господарства, то які можуть бути питання? Ми ставимо пересторогу, щоб не було корупції, коли прикриваючись іншими людьми, користуються їхнім тяжким становищем, а землю використовують незрозуміло для чого. Поясніть, будь ласка, чому ви не йдете назустріч опозиції щодо таких конструктивних пропозицій?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пані Белькова, якщо ви запитаете в атошників, 200 тисяч з яких ще не отримали землю, у 10 тисяч родичів загиблих і 15 тисяч, які очікують ротації, вони категорично проти цієї норми. Це перше.

Друге. Крім слова «особистого» ніяких інших обмежень не встановлено. Поправка ідентична, позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 104 народного депутата Белькової. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 45 народної депутатки Шкрум.

ШКРУМ А.І. Дякую. Фракція «Батьківщина». Колеги, я хочу пояснити, в чому суть нашої поправки, і чому пан Сольський говорить про інше. Я прошу його відповідати по суті поправки.

На сьогодні існує корупційна модель, коли люди, які, справді, були в АТО, заслужили на право обробляти землю, не можуть через бюрократичні процеси і небажання давати хабарі добитися виділення цієї землі. Проте дуже часто, і про це знають усі громадяни України, земля виділяється якомусь генералу чи ще комусь, хто був відкомандирований в АТО на три дні. Такі особи, отримавши землю, потім ще 20 таких ділянок, не маючи на це права, перепродують їх, здійснюючи фінансові спекуляції, вчиняючи корупційні дії, не маючи наміру працювати на цій землі. Саме проти цього спрямована наша поправка. Це такий міні-ринок землі, кривих дзеркал, який ми можемо відкрити, якщо не подбаємо про запобіжники. Ринок треба відкривати для тих, хто хоче і може працювати на землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка ідентична, позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 45 народної депутатки Шкрум. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, єдине невеличке прохання: коли ми говоримо про таких суб'єктів, як учасники АТО, то все-таки юридично правильне формулювання «учасники АТО». Домовилися?

Наступна поправка 46 народної депутатки Шкрум.

ШКРУМ А.І. Дякую. Фракція «Батьківщина». Громадяни, які безоплатно отримали у власність земельні ділянки із земель державної та комунальної власності для ведення особистого селянського господарства, мають право їх отримати, лише якщо хочуть працювати на цій землі. Це ж очевидно. У нас немає нічого безоплатного. Це ті люди, які хочуть, можуть працювати, отримали землю для ведення особистого селянського господарства.

А ми говоримо про корупцію, спекуляції, непрозорі механізми отримання, коли люди отримують землю не тому, що збираються на ній працювати, і, справді, мають на це право і можливість, а тому що знають потрібних осіб, знають, як обійти бюрократичні процедури, або платять хабарі. На жаль, це відомо багатьом громадянам України, вам про це розкажуть і мешканці сільської місцевості. Вони це роблять лише для того, щоб перепродати дорожче. Ця несправедливість викликає у людей обурення тим псевдоринком, який ви хочете закласти в цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Повторюю: поправка ідентична. Я погоджуюся з тим, що треба реформувати, але ніде в законодавстві не виписано, що людина, яка отримала землю для ведення ОСГ, повинна її особисто обробляти. Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 46 народної депутатки Шкрум. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 110.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 47 народного депутата Рудика.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, ця поправка технічна. Мені так само не зрозуміло, чому комітет її відхилив. Користуючись нагодою, хочу висловитися з приводу дискусій, що точилися в залі під час розгляду останніх кількох поправок. Я багато в чому підтримую колег з «Батьківщини» щодо ставлення до зазначеного законопроекту, але не ті їхні думки, висловлені щодо попередніх кількох поправок, у яких вони вказують учасникам бойових дій, що вони мають робити на кров'ю заробленій землі.

Не діло народних депутатів чи будь-кого іншого вказувати людям, які отримали цю землю. Це їхнє право. Хочуть продати – нехай продають. Хочуть обробляти – нехай обробляють. Звичайно, справедливо було б надати земельні ділянки всім учасникам бойових дій, які проливали кров за нашу державу, і лише після цього відкривати так званий ринок, але наразі маємо те, що маємо. Прошу колег не спекулювати на цій темі, вона дуже слизька і скандальна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Дякую, пане Сергію, за додаткові коментарі щодо попередніх поправок. Дана поправка, як ви сказали, технічна. Вона комітетом опрацьована по-іншому, тому пропозиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 47 народного депутата Рудика. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 110.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 48. Серед авторів – багато народних депутатів. Доповідає народний депутат Фріс. Прошу.

ФРІС І.П. Дякую, пане головуючий. Шановні колеги, я представляю на ваш розгляд дуже цікаву поправку щодо земельного сервітуту в масиві земель сільськогосподарського призначення. Як ви знаєте, рейдери діють дуже цікаво: вони скуповують земельні ділянки по периметру, залишаючи землю всередині, тим самим не даючи власнику земельної ділянки всередині добратися до своєї землі.

Цією поправкою саме й пропонується розв'язати цю проблему. Право земельного сервітуту – це право проїзду і проходу до належної власнику земельної ділянки. Враховуючи, що це вкрай потрібно, аби недобросовісні рейдери не мали жодної можливості рейдернути земельну ділянку всередині поля, я прошу підтримати поправку, бо вона стосується не просто земель, а земель сільськогосподарського призначення в масиві цих земель.

До речі, якщо статтею 99 Земельного кодексу України передбачено право вимагати встановлення земельного сервітуту, то ми пропонуємо встановити саме обов'язок земельного сервітуту, який буде вписано в тіло договору купівлі-продажу.

Дякую і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Ігорю, як ви правильно зазначили, комітет, приймаючи рішення, враховував статтю 99 Земельного кодексу України, якою, справді, визначено право вимагати встановлення земельного сервітуту. Водночас прошу депутатів визначитися щодо цієї поправки і підтримати (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я так розумію, що голова комітету не заперечує проти врахування поправки 48, хоча було рішення відхилити її, однак у результаті дискусії...

Ставлю на голосування поправку 48. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 296.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступна поправка 49 народного депутата Заблоцького. Прошу.

ЗАБЛОЦЬКИЙ М.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не наполягаєте?

Наступна поправка 50 народного депутата Рудика.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, ця поправка стосується норми, яка, цілком імовірно, після розгляду нами цього законопроекту про продаж земель сільськогосподарського призначення, буде змінена. Ідеться про іноземців, які отримують українську землю, припустимо, у спадок. Що має робити держава для того, щоб іноземець не користувався українською землею?

У цій поправці передбачено, що держава протягом року в разі, якщо іноземець сам не відчужив землю, повинна застосувати до нього примусовий підхід. Але бачу, що ця історія вже нікого не хвилює, тому що після того, як в цьому залі проголосують подвійне, потрійне, почетвірне громадянство, ніхто від українського громадянства не відмовиться. Його набиватимуть повні кишені, щоб залежно від політичної ситуації використовувати собі на користь. Прошу, без надії, підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ну, чому ж без надії? Попередня поправка була підтримана. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Сергію, ви порушили правильне питання. Воно в законопроекті відображено в комітетських поправках. Вони дуже подібні. Водночас комітет прийняв рішення підтримати комітетську поправку. Ви знайдете її в законопроекті, там дев'ять комітетських поправок до 11 статей. Прийнято рішення цю поправку відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Але суть в подальших поправках врахована, так я розумію?

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Вона не врахована.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Ви наполягаєте, пане Сергію? Не наполягаєте. Дякую.

Наступна поправка 51 народного депутата Заблоцького. Немає.

Наступна поправка 52 народного депутата Тарасова. Не наполягає.

Наступна поправка 53 народного депутата Литвиненка. Не наполягає.

Наступна поправка 54 народного депутата Рудика. Не наполягаєте? Наполягаєте. Будь ласка. Колеги, я прошу тих, хто наполягає: піднімайте руку, щоб я бачив. Прошу, пане Сергію.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, щойно, коли відбувалася розмова між головуючим і керівником комітету паном...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Миколою Тарасовичем Сольським.

РУДИК С.Я. ...Сольським (перепрошую, мене відволікли), стало зрозуміло, що завдання – відхилити поправку Рудика. Врахували поправку комітету, аналогічну до поправки Рудика, який вніс її першою, але оскільки це поправка Рудика, то розумієте, ну, як же це, він же у «слуги» виграв вибори, ви що? Товариство, це щодо форми. Щодо суті, це технічна поправка, яку я прошу підтримати.

До речі, я казав, що із 4 тисяч поправок враховано дев'ять поправок членів авторського колективу. Я помилився, пройшло всього вісім поправок і тільки одного народного депутата, що підтверджує, що монобільшість, яка хоче продати українську землю самі знаєте кому, як і за скільки, не бачить серед колег у залі людей, які можуть доповнити цей законопроект слухними думками. На жаль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету: відхилити технічну поправку. Водночас щодо вашого зауваження хочу сказати, що подібних поправок було дуже багато, і до всіх були зауваження, до речі, по суті вони були правильні. Комітет опрацював одну комітетську поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 54 народного депутата Рудика. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 112.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 55 народного депутата Кота.

КІТ А.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 126, Львівська область, самовисуванець). Не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступна поправка 56 народного депутата Кота. Наполягає. Прошу.

КІТ А.Б. Наполягаю. Моя поправка стосується права об'єднаних територіальних громад розпоряджатися своєю землею. А саме: я пропоную, щоб до моменту утворення об'єднаних територіальних громад земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності та землі, що перебувають у користуванні Національної академії наук України та державних галузевих академій наук, не мали права продаватися, а залишалися в державній власності.

Я поясню: щоб не вийшло так, що поки землі сільськогосподарського призначення передадуть об'єднаним територіальним громадам, вони вже не матимуть чим розпоряджатися. Я вважаю, що це дуже важлива поправка, врахування якої дасть можливість об'єднаним територіальним громадам розпоряджатися землею сільськогосподарського призначення державної власності будь-яких форм державного господарювання. Хочу, щоб ви мене в цьому підтримали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. У цьому законопроекті дане питання взагалі не розглядається, не йдеться про передачу земель державної власності у комунальну власність або передачу функцій Держгеокадастру місцевим громадам. Про це йдеться у законопроекті № 2194, під час розгляду якого доцільно порушити це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 56 народного депутата Кота. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 57 народного депутата Кота. Наполягаєте? Прошу.

КІТ А.Б. Наполягаю. Ця поправка стосується того, що із заборони на приватизацію не виключені земельні ділянки, що перебувають у користуванні Національної академії наук України та державних галузевих академій наук. Ви знаєте, що в нас є величезна кількість підприємств державної власності, які знаходяться в академіях різних форм, які не розпайовані та не належать людям, є величезні села, які фактично не скористалися своїм правом на приватизацію земель сільськогосподарського призначення.

Моя поправка зводиться до того, щоб не залишати монополію держави на таку категорію земель, а передати її в об'єднані територіальні громади, щоб люди скористалися своїм правом на приватизацію земель сільськогосподарського призначення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Андрію, не лише я, а й більшість комітету погоджується з вами по суті. Працівники, колишні працівники, і працівники соціальної сфери повинні отримати свій пай там, де знаходиться земля, як і сусіди з інших сіл. Такої позиції комітет буде дотримуватися, але це не предмет даного законопроекту. Найближчим часом, я думаю, ми розпочнемо розгляд цього питання в рамках іншого законопроекту.

Комітет пропонує відхилити поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 57 народного депутата Кота. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 58 народного депутата Заблоцького. Не наполягає.

Наступна поправка 59 народного депутата Крулька. Не наполягає.

Перепрошую, піднімайте руку, бо я... Прошу, Іване Івановичу.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Розуміючи, що під час війни землею, а відповідно територією України торгувати не можна, цією поправкою ми намагаємося хоч трошки пом'якшити удар по національних інтересах України. Цією поправкою, до речі, засвідчуються справжні наміри діючої влади щодо того, чи можна продавати землю іноземцям.

Поправкою 59 пропонується встановити запобіжники щодо масової купівлі сільськогосподарської землі іноземцями через зареєстровані в Україні юридичні особи, власниками яких є іноземні громадяни або компанії.

Поправкою я пропоную встановити умови, щоб кінцевими бенефіціарами юридичних осіб могли бути лише громадяни України. За результатами голосування ми зрозуміємо, чи теза про продаж землі тільки українцям буде правдивою чи ні. Думайте, як голосуєте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. На думку комітету, ця поправка невдала, тому що йдеться про кінцевого бенефіціарного власника. У комітетських поправках виписано значно краще: передбачає, що юридичні особи можуть бути засновані тільки напряму громадянами України, якщо вони мають бажання придбати українську землю. На підставі цього поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 59 народного депутата Крулька. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 108.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 60 народного депутата Івченка. Будь ласка, Вадиме Євгеновичу.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, у безкоштовній передачі землі особистим селянським господарствам задіяні дві корупційні схеми. Насамперед коли землю продають одразу, а людина, яка її отримує, – не та, яка насправді оброблятиме. Наша фракція за те, щоб усі ветерани, вся соціальна сфера отримували земельні ділянки, але, повірте, їх так мало, цих земель запасу. Якщо знаходяться клаптики, їх треба віддавати ефективному власнику, а не людям, які одразу здадуть в оренду, суборенду або продадуть.

Якщо держава вже надає земельні ділянки безкоштовно, то важливо, щоб були запобіжники. Ми своєю поправкою запропонували запобіжники: заборона протягом семи років продавати цю земельну ділянку. Тому ми і пропонуємо, щоб ви звернули увагу на корупцію під час безкоштовної передачі земельних ділянок. А нашим ветеранам потрібно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Вадиме Євгеновичу, йдеться про заборону протягом семи років не продажу, а суборенди земельної ділянки за згодою власника. Цей механізм достатньо врегульований, скарг щодо дії цієї норми за останні роки практично не було. Тому комітет прийняв рішення не враховувати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 60 народного депутата Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 89.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 61 народної депутатки Шкрум у такій же редакції. Будь ласка.

ШКРУМ А.І. Фракція «Батьківщина». Колеги, є дуже багато поправок, якими насправді намагалися хоча б у чомусь поліпшити цей законопроект і встановити, я часто вживаю це слово, запобіжники проти великої концентрації земель в одних руках. Цих запобіжників проти монополії та зловживання на майбутньому ринку наразі немає. Навіть якщо вони з'являться, то одразу можуть швидко закритися для малих і середніх фермерських господарств, для тих людей, які насправді хочуть і можуть обробляти землю, на яких взагалі

тримається аграрний устрій таких країн, як Франція, Італія, Польща та багатьох інших.

У нас, мабуть, існують два різних світогляди, хоча мені це дивно чути від людей з аграрного комітету. Ми наполягаємо на фермерському укладі країни, в якій є малий, середній фермер, який створює робочі місця і годує себе, а нам кажуть про монополії, зловживання дикого ринку землі, якого немає майже ніде в світі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету, оскільки текст ідентичний.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка ідентична. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 61 народної депутатки Шкрум. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 100.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, я бачу, ідентична за змістом, народного депутата... Не наполягаєте? Дякую. Наполягаєте? Прошу. Просто ви помахали «ні».

БЄЛЬКОВА О.В. Наполягаю. Вона не ідентична, вона унікальна, і я вам поясню чому. Колеги, річ у тім, що я почала займатися питаннями земельної реформи дуже давно, ще у своїй першій каденції. Будучи молодим депутатом, я мала дуже ліберальну версію. Згодом я провела дуже багато розмов із МВФ, Світовим банком, вивчала досвід інших країн, де проводилися такі реформи. Мої власні внутрішні переконання стали значно приземленішими.

Про що я кажу? Мені хочеться думати, що Україна дуже багата, заможна країна, де у всіх є унікально однакові можливості. Але сільське населення бідне, міське – значно багатше, а корпорації мають ще більше ресурсу. Якщо ми відкриваємо ринок і не ставимо ніяких пересторог, із чим опиниться сільське населення у перші три роки? Ні з чим. Вони стануть орендарями, як колись працювали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Сказане і зміст поправки – дві різні речі. Поправка ідентична. Позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 62 народної депутатки Белькової. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 98.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 63 народного депутата Волинця. Не наполягає?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Пане головуючий! Навіщо ви так лякаєте українців?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чим лякаю?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Увага всім народним депутатам! Ми показали гарний приклад, коли дали 296 голосів за поправку народного депутата Фріса від «Слуги народу». Моя поправка більш значуща, нею передбачено закріплення права за українцями, які мають відповідний досвід земельних робіт, і проживають в Україні не менше п'яти років. Крім того, моєю поправкою пропонується заборонити іноземцям орендувати українську землю. Вона застерігає, щоб наш ворог – російський агресор так само не отримав через оренду українську землю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Насправді пропонується заборонити не лише підприємствам, заснованим громадянами країни-агресора, а й будь-яким іншим підприємствам орендувати українську землю. Комітет відхилив поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 63 народного депутата Волинця. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 64 народного депутата Ткаченка. Не наполягає.

Наступна поправка 65 народного депутата Рудика. Прошу.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, поправка стосується термінів договору оренди сільськогосподарської землі, яку я вважав і продовжую вважати за доцільне зробити речовим правом: продавати не землю, а право довгострокової оренди. У цій поправці я пропоную запровадити мінімальний термін угоди або договору між користувачами землі та власниками – 14 років. Чому 14 років? Тому що це дві сівозмінні, які дадуть можливість ефективно використовувати земельну ділянку власнику або орендарю, заробляти на цьому кошти і дбати про її майбутнє використання українцями. Максимальний термін – не більше 50 років.

Я розумію, що логіка довгострокової оренди нікого не цікавить. Це тільки в Ізраїлі можна продавати не землю, а право довгострокової оренди, і зробити

аграрний сектор мегарентабельним, при тому що в них чорноземом і не пахне. А в нас, на жаль, можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Максимальний строк договору оренди – 50 років, він у нас і так обмежений. Сівозміни, пане Сергію, бувають різні. Не лише семирічні, а й трирічні, чотирирічні, п'ятирічні, тому поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 65 народного депутата Рудика. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 102.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 66 народного депутата Шинкаренка. Не наполягає.

Наступна поправка 67 народного депутата Столара. Не наполягає.

Наступна поправка 68 народного депутата Кабаченка.

Народний депутат Кабаченко. Прошу.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Дуже хочу звернутися до представників фракції «Слуга народу». Комітет з питань антикорупційної політики 27 грудня 2019 року одноголосно підтримав та направив до НАЗК лист щодо конфлікту інтересів пана Сольського під час головування в Комітеті з питань аграрної та земельної політики щодо законопроекту № 2178-д. З того часу і по сьогодні вже змінилися двоє голів НАЗК, сплили всі строки, відведені на відповідь, а відповіді ми так і не отримали. Дивно, так?

По суті поправки пропоную, щоб земельні ділянки сільськогосподарського призначення передавалися в оренду виключно громадянам України, які мають сільськогосподарську освіту чи займаються сільським господарством, та юридичним особам України, основний вид діяльності яких – сільськогосподарське виробництво. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Хочу вам відповісти щодо НАЗК.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте говорити по суті поправки. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Я подавав запит раніше. Відповідь мені надійшла, і вона негативна для вас. Якщо маєте бажання, можу вас ознайомити. Це перше. Друге. Поправка ідентична попередній, комітет її відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 68 народного депутата Кабаченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 69 народного депутата Цабаля.

Хто виступатиме? Клименко. Прошу.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Насамперед хочу звернути увагу українців і людей, які стоять під стінами Верховної Ради на те, хто більше всього кричить у цьому залі, хто більше всього вимагає зупинити розгляд законопроекту про землю. Ті, які керували країною 29 років (*Оплески*), довели сільські території до зубожіння, звідки виїхали люди ті, які перетворили Україну на сировинний придаток. Думайте ті, які стоять поряд і слухають.

Тепер по суті поправки. Фракція «Голос» наполягає, щоб земельні ділянки, розташовані в межах 50 кілометрів від будь-якого кордону, не належали жодному іноземцю, незалежно від національності. Це українська земля. Це питання національної безпеки. Я не наполягаю, щоб цю поправку поставили на голосування, але хочу, щоб пан Сольський підтвердив, що вона врахована комітетом в інших поправках.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сольський. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Дякую, пані Юліє. Саме ця поправка увійшла в основу комітетських поправок до статті 130, трохи – до іншої статті. Саме після додаткових консультацій з вами її було доповнено також іншими заборонами. Справді, саме вона є основою для поправок, пов'язаних із обмеженнями в 50-кілометровій зоні та іншими обмеженнями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви не наполягаєте. Дякую.

Наступна поправка 70 (*Шум у залі*). Дякую вам за конструктив.

Наступна поправка 71 народного депутата Заблоцького. Не наполягає.

Наступна поправка 72 народного депутата Заблоцького. Не наполягає.

Наступна поправка 73 народного депутата Бондаренка. Не наполягає.

Наступна поправка 74 Бондаренка. Не наполягає.

Наступна поправка 75 Бондаренка. Не наполягає.

Наступна поправка 76 народного депутата Горвата. Не наполягає.

Наступна поправка 77 народного депутата Заблоцького. Не наполягає.

Наступна поправка 78 народного депутата Цабаля. Будь ласка.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон народного депутата Цабаля.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, поправка 78 – одна із принципових поправок фракції «Голос», направлена на підтримку малих і середніх фермерів, сільських громад. Вона складається із двох частин.

Перша – про створення спеціального фонду розвитку сільських територій, куди мають зараховуватися всі кошти від продажу земельних ділянок державної та комунальної власності, щоб ці кошти використовувалися на будівництво доріг, опорних шкіл, лікарень у сільській місцевості, направлялися на розвиток села.

Друга – про підтримку малих фермерських господарств, створення спеціальних програм фінансування фермерів, щоб не лише умовно великі аграрії, які тут деколи протестують, могли купити землю, а й звичайний малий фермер міг купити землю, трактор, щоб обробляти цю землю і розвивати українське фермерство. На голосуванні не наполягаємо, але підтвердіть врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Володимире, справді, ці дві норми стали базовими для комітетських поправок і практично повністю відображені по суті. Ви знаєте, у нас не раз були спільні консультації щодо розподілу коштів, оскільки це не зовсім питання аграрного комітету. Цим займаються інші комітети відповідно до норми Бюджетного кодексу України.

Підтверджую, що саме ці поправки є основою комітетських поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви не наполягаєте? Дякую.

Наступна поправка 79 народного депутата Осадчука. Не наполягає. Дякую.

Наступна поправка 80 народного депутата Заблоцького. Не наполягає. Дякую.

Наступна поправка 81 народного депутата Кота. Прошу.

КІТ А.Б. Шановні колеги, моя поправка стосується визначення, хто такі громадяни України. Хочу наголосити, що дуже багато держав дозволяють подвійне громадянство, і громадянами України можуть бути громадяни дуже багатьох європейських держав чи Сполучених Штатів Америки. Тому моя поправка зводиться до того, що все-таки громадяни України – це ті, які останні 10 років проживають на території України, щоб не було спекулювання щодо того, хто саме є громадянами України.

Другий дуже важливий момент. Можна багато говорити, скільки тисяч гектарів має бути в одних руках, але якщо ми не визначимо дефініції «пов'язані особи» і «бенефіціари», то це так само, як отримувати зарплату: одною купюрою в 1 тисячу гривень чи десятьма купюрами по 100 гривень. Тому я наполягаю,

щоб ми перестали дурити один одного і визначили, хто такі «пов'язані особи» і «бенефіціари».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ви наполягаєте? Позиція комітету щодо поправки 81.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправку відхилено. Поняття «бенефіціар» стосовно юридичних осіб, які можуть купувати землю, взагалі виключено з остаточної редакції законопроекту. Позиція комітету – всі громадяни України перед законом рівні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 81 народного депутата Кота. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 101.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 82 народного депутата Мороза. Наполягаєте? Прошу.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Виборчий округ № 59, Донеччина. «Опозиційна платформа – За життя» проти продажу землі. Прошу підтримати поправку 82.

В Земельному кодексі України назву статті викласти в такій редакції: «Стаття 130. Набувачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення». Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом в такій редакції: «Якщо за результатами Всеукраїнського референдуму не буде схвалено рішення про вільний продаж та купівлю земель сільськогосподарського призначення, то дія заборони на купівлю та продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок та земельних часток (паїв) в частині їх купівлі-продажу та іншими способом відчуження, а так само в частині передачі прав на відчуження цих земельних ділянок та земельних часток (паїв) на майбутнє зберігається до 1 січня 2030 року».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету інша, особливо в частині референдуму. Пропозиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 82 народного депутата Мороза. Комітет пропонує відхилити поправку. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 83 народного депутата Мороза. Ви наполягаєте? Прошу.

МОРОЗ В.В. Поправка 83. Я наполягаю на цій поправці. Прошу підтримати.

В Земельному кодексі України назву статті викласти у такій редакції: «Стаття 130. Набувачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення». Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом в такій редакції: «Угоди (у тому числі довіреності), укладені до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення та земельних часток (паїв), є недійсними з моменту їх укладання (посвідчення)».

Я прошу підтримати цю поправку. Повторюю: «Опозиційна платформа – За життя» проти продажу землі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка практично ідентична попередній. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 83 народного депутата Мороза. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка народного депутата Мороза і чергова редакція статті 130. Ви будете наполягати? Це просто вже третя редакція статті 130. Народний депутат Мороз. Прошу.

МОРОЗ В.В. Може дослухаються все-таки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, це третя інша.

МОРОЗ В.В. Інша. Я наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Миколо Тарасовичу! Відхилити?

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка практично ідентична. Пропозиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 84 народного депутата Мороза. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 85 народного депутата Пономарьова, також щодо редакції статті 130. Наполягаєте? Прошу (*Шум у залі*).

Я надав слово Пономарьову.

ПОНОМАРЬОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 78, Запорізька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дуже дякую, Руслане Олексійовичу. Ви не дали Морозу... Зараз хто виступає?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пономарьов. Прошу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую, Руслане Олексійовичу. Я особисто проти продажу землі, як і вся фракція «Опозиційна платформа – За життя».

Щодо суті поправок. Ми дуже добре розуміємо, що такий великий закон матиме дуже багато непрописаних можливостей для маніпулювання. Ми отримуємо дуже сирий закон.

Щодо поправок. Доповнити статтю 130 Земельного кодексу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету, я думаю, аналогічна.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка аналогічна, подібна, лише щодо аукціону. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 85 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 86 народного депутата Пономарьова, знову до статті 130. Прошу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. У мене низка поправок, які відхилені комітетом, як і багато інших конструктивних поправок, які працюватимуть для людей.

Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом наступного змісту: «До проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення та проведення інвентаризації земель забороняється внесення права на земельну

частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств, передачу у власність шляхом продажу земель сільськогосподарського призначення».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету аналогічна? Відхилити?

Ставиться на голосування поправка 86 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 87, чергова редакція статті 130. Народний депутат Пономарьов. Ви наполягатимете? Прошу надати слово.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Статтю 130 Земельного кодексу України доповнити новою частиною четвертою наступного змісту: «4. Іноземці та особи без громадянства, які передали право користування суб'єктам, переліченим в частині третій даної статті, мають право на отримання плати за користування земельною ділянкою в розмірі 50 відсотків від нормативно-грошової оцінки».

Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом наступного змісту: «Не допускається до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення та проведення інвентаризації земель відчуження земельних ділянок і зміна цільового призначення (використання) земельних ділянок, які перебувають у власності громадян та юридичних осіб для ведення товарного сільськогосподарського виробництва».

Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом наступного змісту: «Визнаються угоди недійсними, які були укладені під час дії заборони на купівлю-продаж...».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка подібна. Відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 87 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 88 народного депутата Пономарьова. Чергова інтерпретація статті 130. Ви наполягаєте? Прошу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом наступного змісту: «До проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення та проведення інвентаризації земель забороняється внесення

права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств, передачу у власність шляхом продажу земель сільськогосподарського призначення».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету, думаю, аналогічна. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція аналогічна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 88 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 89 народного депутата Пономарьова. Знову щодо редакції статті 130. Прошу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Поправка 89 стосується суб'єктів, які не мають українського громадянства. Статтю 130 Земельного кодексу України доповнити нормою про заборону внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств, передачу у власність шляхом продажу до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка аналогічна. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 89 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 90 народного депутата Пономарьова і чергова інтерпретація статті 130. Ви наполягаєте?

ПОНОМАРЬОВ О.С. Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом наступного змісту: «До проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення, а також проведення інвентаризації земель не дозволяється відчуження у будь-який спосіб земельних ділянок і зміна цільового призначення (використання) земельних ділянок, які перебувають у власності

громадян та юридичних осіб для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, крім вилучення (викупу) їх для суспільних потреб».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету аналогічна? Дякую.

Ставиться на голосування поправка 90 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 82.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 91 народного депутата Пономарьова також щодо статті 130. Прошу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Позицію комітету щодо попередньої поправки ми не почули, як, власне, і коментар.

Наступна поправка. Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом наступного змісту: «Визнаються угоди недійсними, які були укладені під час дії заборони на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Попередня позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція – відхилити за аналогічних обставин.

Ставиться на голосування поправка 91 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 82.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 92 народного депутата Пономарьова також щодо редакції статті 130. Прошу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Статтю 130 доповнити новою частиною третьою наступного змісту: «Іноземці та особи без громадянства можуть набувати право власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення в порядку спадкування за законом, повинні протягом року передати право користування земельною ділянкою громадянину України, юридичній особі – резиденту, органам місцевого самоврядування або державі».

Доповнити: «До проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму... забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств, передачу у власність шляхом продажу земель...».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 92 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 81.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 93 народного депутата Пономарьова також щодо редакції статті 130. Прошу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. «Іноземці, та особи без громадянства можуть набувати право власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення в порядку спадкування за законом, повинні...».

Доповнити абзацом: «Забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств, передача у власність шляхом продажу до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка аналогічна. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 93 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 94 народного депутата Пономарьова також щодо редакції статті 130. Наполягаєте? Прошу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Статтю 130 доповнити абзацом: «До проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення, а також проведення інвентаризації земель не дозволяється відчуження у будь-який спосіб земельних ділянок і зміна цільового призначення (використання) земельних ділянок, які перебувають у власності громадян та юридичних осіб для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, крім вилучення (викупу) їх для суспільних потреб».

Доповнити статтю абзацом: «Угоди, які були укладені під час дії заборони на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму...».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка дуже подібна, позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 94 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 95 народного депутата Пономарьова. Також щодо статті 130 Земельного кодексу. Прошу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Ми проти продажу землі. Поправкою, зокрема, пропонується статтю 130 доповнити новим абзацом такого змісту: «Визнаються угоди недійсними, які були укладені під час дії заборони на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення та до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету аналогічна?

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція – відхилити, це аналогічна поправка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 95 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 81.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 96 народного депутата Пономарьова, вона теж стосується статті 130. Наполягаєте? Прошу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Назву статті 130 Земельного кодексу України пропонується викласти в такій редакції: «Стаття 130. Права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення». Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом такого змісту: «До проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення та проведення інвентаризації земель забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств, передачу у власність шляхом продажу земель сільськогосподарського призначення».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка подібна до інших. Відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 96 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити поправку. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 83.

Рішення не прийнято.

І остання в цьому блоці поправка 97 народного депутата Пономарьова, яка також стосується статті 130. Ви наполягаєте? Прошу.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Можна одразу ставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставити на голосування?

ПОНОМАРЬОВ О.С. Так, одразу ставте на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, позиція комітету така сама. Ставиться на голосування поправка 97 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити поправку. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 98 народного депутата Німченка. Василю Івановичу, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги! Коли ми ведемо мову про правосуб'єктність на власність, я хочу нагадати вам, що в Декларації про державний суверенітет України чітко вказано, що народ України має виключне право на володіння, користування і розпорядження національним багатством, яким є земля. І ця земля є матеріальною основою суверенітету України. Я повторюю ще раз: є матеріальною основою суверенітету України! І тому поправку запропоновано, виходячи з того, що у статтях 13 і 14 Конституції України вписано, що виключно народ України є власником землі, а держава охороняє землю, яка є єдиним природним джерелом існування української нації. Те що ми робимо, є злочином проти людства, проти українського народу. І на цьому я хочу завершити.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу. Я хочу процитувати частину другу статті 14 Конституції України: «Право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону». Саме зараз ми такий закон приймаємо.

Я надаю слово комітету, щоб відреагувати. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Насправді поправку ми не почули. Вона технічна, комітет її відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 98 народних депутатів Німченка та Шуфрича. Комітет пропонує відхилити її. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 99 народного депутата Гнатенка. Не наполягає.

Наступна поправка 100... Друзі, я прошу, якщо наполягаєте, підніміть руку, щоб я бачив. Дякую.

Народний депутат Гнатенко. Прошу.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Виборчий округ № 49, Донеччина. Верховна Рада робить велику помилку, яку потім вже ніхто не виправить. До статті 130 треба поставитися особливо уважно. Я прошу ще раз привернути до неї суспільну увагу.

Перше. Треба почати з назви цієї статті та викласти її в такій редакції: «Покупці земель сільськогосподарського призначення та умови набуття права власності на такі землі». Дуже важливо викласти назву саме в такій редакції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка технічна. Редакція комітету більш вдала.

Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 99 народного депутата Гнатенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Поправка 100 народного депутата Шахова. Наполягаєте? Прошу.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Наполягаю. Пане Руслане, я прошу одразу називати і Сергія Вельможного, адже він співавтор, і Олександра Сухова. Вони також прийшли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зачитую прізвище першого автора, який доповідає.

ШАХОВ С.В. Гаразд. А якби мене не було? Доповідав би вже Вельможний або Сухов.

Я звернуся зараз до пана Сольського. Миколо Тарасовичу, скажіть, будь ласка, чому таке штучне ставлення до народних депутатів, які пройшли своїми ногами рідну землю не тільки на Луганщині, а й у Луцьку, і на Закарпатті? Сьогодні виступав уже Сергій Рудик і порушував це питання. Чому сьогодні таке штучне ставлення, коли голосують і 296 голосами підтримують вашого однопартійця «слугу народу»? А чому нас не можна підтримати в таких важливих питаннях? До статті 130 сьогодні було багато поправок і Пономарьова, і наших. Скажіть, будь ласка, чому сьогодні неможливо проголосувати за цю поправку?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Поки висловиться комітет... Пане Сергію, я вже забув, що ви вже вичерпали свій час, виступивши щодо всіх своїх поправок. Це була така собі хвилинка, бенефісна.

ШАХОВ С.В. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усім. Але ви оголосили п'ять, а це була шоста. Позиція комітету. Прошу.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Сергію, якщо ви подивитеся, в якій редакції статтю 130 запропонував комітет, то побачите, що вона більш вдала і охоплює значно більше відносин, пов'язаних з ринком землі. Тому комітет прийняв рішення рекомендувати прийняти статтю в редакції комітету, а цю поправку відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 100 народного депутата Шахова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Поправка 101 народного депутата Качного. Наполягаєте? Будь ласка. Народний депутат Качний.

КАЧНИЙ О.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Так, что тут нажимаем? Вот эту, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кнопка там є така, натисніть.

КАЧНИЙ О.С. «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! «Опозиційна платформа – За життя» виступає категорично проти продажу землі. Розвиваючи думку, яку сьогодні висловлював наш колега Василь Іванович Німченко, ми хочемо сказати, що наступний крок – це кримінальна відповідальність тих, хто сьогодні голосуватиме за продаж землі.

Переходимо до поправок. Поправка 101. Назву статті 130 Земельного кодексу України пропонується викласти в такій редакції: «Стаття 130. Права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету – відхилити. Поправка ідентична попередній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 101 народного депутата Качного (*Шум у залі*). Я перепрошую, у позитивному, дуже позитивному розумінні, Сергію Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 101 народного депутата Качного. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 102 народного депутата Христенка. Не наполягає (*Шум у залі*). Так, бачу. Прошу.

ХРИСТЕНКО Ф.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 46, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, дві наші основні вимоги у питанні землі.

Перша. Провести Всеукраїнський референдум і таким чином делегувати вирішення питання продажу землі людям. Якщо вони дадуть згоду, тоді вже починати масштабну підготовку до відкриття ринку землі.

Друга. Назавжди заборонити продаж землі іноземцям. Це питання суверенності та безпеки нашої країни. Вимагаємо продовжити мораторій на продаж землі до проведення всеукраїнського референдуму або вирішити це дуже непросте і дуже важливе питання цивілізованим шляхом.

Дякую та прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я поставлю на голосування. Просто я не зрозумів, як ваша доповідь стосується вашої поправки. Але ставлю на голосування поправку 102. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 103 народної депутатки Королевської. Прошу, Наталіє Юріївно. Наталія Юріївна стоїть на трибуні. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Як ми всі вже чули і знаємо, «Опозиційна платформа – За життя» виступає категорично проти продажу української землі. Шановні, ми зараз розглянули з вами першу сотню поправок. Першу сотню. Ми всі дуже добре розуміємо, що не можна продовжувати знущатися над людьми, над цією залогою і приймати рішення про продаж землі без референдуму.

Ми зараз розпочнемо розглядати блок питань, які стосуватимуться проведення референдуму щодо ринку землі. У вас ще є час. Давайте об'єднаємо наші зусилля і приймемо рішення, підемо до людей, проведемо референдум та зробимо все, як скажуть люди. Скажуть люди не продавати землю – не будемо продавати. Скажуть люди вирішувати – будемо вирішувати. Але зараз ми категорично проти прийняття закону про ринок землі. Наполягаю на голосуванні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я просто нагадаю, що поправку 103 було викладено так. Назву статті 130 викласти в такій редакції: «Стаття 130. Покупці земель сільськогосподарського призначення». Яка позиція комітету?

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 103 народної депутатки Королевської. Комітет пропонує відхилити її. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 104 народного депутата Кабаченка. Наполягаєте? Прошу.

КАБАЧЕНКО В.В. Шановні колеги! Результати розгляду поправок свідчать про те, що мало хто в цій сесійній залі планує вести дискусію щодо вдосконалення законопроекту. Також стає зрозумілим, хто крім монобільшості готовий легалізувати цю ганебну річ для майбутнього України. Це, зокрема, ті, які протягом останніх років допомагали тодішній владі торгувати на крові, заводити в державні підприємства наглядові ради іноземців, і освячували корупційні схеми.

По суті поправки. Вносяться зміни до статті 130 Земельного кодексу України. Враховуючи те, що обіцянку Президента щодо референдуму не виконано, пропонується затвердити на законодавчому рівні виключно механізм оренди землі і в жодному разі не допустити передачі у власність.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Але ваша поправка 104 звучить так. Викласти назву статті в такій редакції: «Стаття 130. Набуття права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення». Вона не має жодного стосунку до того, про що ви говорили. Але, тим не менше, яка позиція комітету?

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Це вже 15 ідентична поправка, позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 104 народного депутата Кабаченка, комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 89.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 105 народного депутата Загороднього, також щодо назви статті 130. Надаю слово. Будь ласка.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні громадяни України! Я хочу повідомити вам інформацію від імені фракції «Опозиційна платформа – За життя» про те, що ми отримали лист від Служби безпеки України, у якому сказано, що на звернення народних депутатів України від фракції «Опозиційна платформа – За життя» внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомості про вчинення кримінального правопорушення, національну зраду як голосування за законопроект [№ 2178-10](#) щодо обігу земель сільськогосподарського призначення в першому читанні.

А тепер щодо поправки. Вона стосується статті 130. Пропонується у назві статті слова «Набуття права власності» замінити словами «Покупці земель». Це, на нашу думку, краще відображатиме зміст і значення статті 130.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я так розумію, що позиція комітету не змінилася упродовж розгляду останніх 84 поправок. Тому є пропозиція поставити на голосування поправку 105 народного депутата Загороднього (*Шум у залі*). Він сказав відхилити. Просто не встигли ввімкнути мікрофон.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету – відхилити, оскільки поправка ідентична останнім 20 поправкам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 105 народного депутата Загороднього. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 106 народного депутата Папієва. Також щодо нової редакції статті 130. Прошу, Михайле Миколайовичу.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Те, як відбувається зараз розгляд законопроекту в другому читанні, є абсолютним порушенням Регламенту Верховної Ради України. Я у своїх виступах буду фіксувати всі ці порушення і для стенограми озвучувати їх.

Перше порушення. Я звертаю увагу головуючого, це концептуальне порушення. У другому читанні статтею 119 передбачається постатейне обговорення і голосування. Не за поправками обговорення і голосування, а постатейне. Тобто це є безпосереднє порушення, тому я змушений буду скористатися статтею 48 Регламенту і подати заяву про відміну голосування стосовно цього антинародного законопроекту.

Стосовно поправки. Я звертаюся до голови комітету. До речі, я нагадую, що є мій лист, який не відкликано, стосовно реального конфлікту інтересів голови комітету. Це окреме питання, ми ще поговоримо про це. Я просив би, щоб голова комітету давав конкретні відповіді на запитання народних депутатів і пояснення щодо поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Миколайовичу. Я теж хочу звернутися до Регламенту, і сказати, що під час доповіді своєї поправки депутат повинен говорити по суті цієї поправки. А я зараз запитав по суті в комітеті: яке рішення ви прийняли щодо поправки 106 народного депутата Папієва?

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 106 народного депутата Папієва. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 107. Я так розумію, буде доповідати народний депутат Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. «Батьківщина». Шановні народні депутати! Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» завжди послідовно виступає проти продажу земель сільськогосподарського призначення.

По суті поправки. Ми із співавтором Юлією Тимошенко пропонуємо законодавчо закріпити право оренди, а не купівлі-продажу землі.

Я мав честь 30 січня бути присутнім на закритому засіданні аграрного комітету. Я з подивом і з приємністю одночасно переконався, що пан Микола Сольський глибоко знає аграрну тему, ми вели професійну дискусію. Але до завершення засідання комітету, на якому я подавав поправки від «Батьківщини», я з сумом визнав, що жодної професійної позиції нашої фракції не було враховано. Дуже сумно! Складається враження, що цей законопроект вже став для когось законом.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Г. Дякую, пане Михайле, але поправка стосується іншого. Хочу нагадати, що в цьому законопроекті зміни вносяться всього до 11 статей. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 107 авторства народної депутатки Тимошенко та народного депутата Цимбалюка. Комітет пропонує відхилити.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 108 народного депутата Кальцева. Прошу, пане Володимире.

КАЛЬЦЕВ В.Ф., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»)*. Дякую, Руслане Олексійовичу, за надане слово. Моя позиція, як і всієї фракції, полягає в тому, щоб голосувати проти цього законопроекту, бо для цього є дві, на мій погляд, дуже важливі причини. Вважаю, що пан Сольський зі мною погодиться, що таким законом ми повинні вирішити щонайменше такі завдання, як створення міцного класу фермерів і середніх сільгоспвиробників на селі (це сімейний бізнес), які забезпечать у першу чергу продовольчу безпеку.

У цьому законопроекті не пропонується вирішення таких питань. Немає можливості ні у фермерів, ні у середніх сільгоспвиробників купити свої 500 або 1000, 1500 гектарів землі на сім'ю, створення таких механізмів не передбачається. І ми не можемо гарантувати, що вони отримають кредит 100 відсотків, щоб це купувати, бо все скуплять 20 холдингів. На цьому ринок землі закінчується...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка аналогічна. Комітет відхилив її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 108 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 109 народного депутата Тарути. Прошу.

ТАРУТА С.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Хочу сказати, що керівник комітету обманює український народ, коли каже, що українська земля не може продаватися іноземцям. Якраз через банки землю можливо відчужувати на користь іноземців.

Тепер по суті поправки. Я за суттєве зменшення площі земельних ділянок і тому пропоную назву статті 130 «Покупці земель сільськогосподарського призначення» викласти в новій редакції: «Обмеження щодо обсягів земельних ділянок...». І далі продовжується текст. Подальші мої поправки стосуються конкретних обмежень, зменшення суттєве. Я наполягаю на тому, щоб поправку поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Банки не можуть купувати. Ще раз наголошую на цьому, в тому числі, для вас, Сергію Олексійовичу. Це перше.

Друге. У статті 130 йдеться про суб'єктів права, і саме так має називатися стаття. Позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 109 народного депутата Тарути. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 89.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 110 народного депутата Христенка. Прошу.

ХРИСТЕНКО Ф.В. На підтвердження вимог про проведення референдуму наводжу вам результати соціологічного опитування громадян України: 73 відсотки громадян категорично проти продажу українських земель, 74 відсотки українців переконані, що питання відкритого ринку землі має вирішуватися виключно на всеукраїнському референдумі.

Крім того, нагадуємо вам, що лише 15 відсотків наших громадян, а це 7 мільйонів українців, стали власниками землі в Україні. Тобто, ще 38 мільйонів українців не скористалися своїм законним правом на отримання землі. Прошу мою поправку підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка аналогічна. Відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 110 народного депутата Христенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 111 народного депутата Гнатенка. Наполягаєте? Прошу.

ГНАТЕНКО В.С. Наполягаю. Виборчий округ № 49, Донеччина. Ці поправки, які сьогодні внесені на розгляд, були ретельно опрацьовані юристами і спеціалістами із земельних ресурсів, і кожну поправку потрібно розглядати пильно. Я прошу всіх дуже уважно заслуховувати ці поправки і підтвердити їх щодо можливості бути втіленими в життя. Своєю поправкою я пропоную частину першу статті 130 Земельного кодексу України викласти в такій редакції: «1. Покупцями земель сільськогосподарського призначення можуть бути:». Після цих слів наводиться перелік тих, хто може бути покупцем. Я прошу комітет надати пояснення щодо вашого висновку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Даю пояснення. Це вже 30 подібна поправка. Комітет її відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 111 народного депутата Гнатенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 83.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 112 народного депутата Лукашева. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Луганщина. Шановні колеги! Шановні українці! Я, як і багато інших українців, повірив пану Зеленському, який обіцяв у своїй передвиборчій програмі, що його перший законопроект буде про народовладдя. Вже півроку працюємо – жодного народовладдя не бачимо. Український народ, який є носієм державного суверенітету, який є єдиним джерелом влади в Україні, сьогодні намагаються позбавити матеріальної основи цього державного суверенітету. Чому немає законопроекту про всеукраїнський референдум? Чому ми сьогодні маємо наочне пропихування цього антилюдського законопроекту? Колеги, коли народні депутати з фракції «Голос» пропонували встановити обмеження до 50 кілометрів і не продавати землю іноземцям, тоді що, на 51 кілометрі закінчується національні інтереси?

Прошу поставити мою поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я не зовсім зрозумів, як це стосується поправки 112, але, можливо, комітет пояснить.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка, насправді, зовсім про інше. Комітетом відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 112 народного депутата Лукашева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 113 народного депутата Мороза. Наполягаєте? Будь ласка.

МОРОЗ В.В. Наполягаю. Шановний пане головуючий, я прошу більше не позбавляти мене можливості озвучувати мої поправки. Я представляю виборчий округ № 59, де тепер йде війна і де десятки тисяч громадян позбавлені на сьогодні касаційного права, тому що їхні паї знаходяться на замінованих територіях, знаходяться під фортифікаційними спорудами. І тому, якщо іншим можна буде продавати свою землю, то що ми лишаємо десяткам тисяч наших громадян, які нині знаходяться на лінії розмежування і потерпають від війни. Ми їх позбавляємо їхнього касаційного права. І тому стаття 130 дуже важлива для нас. Я прошу більше не позбавляти мене можливості виступати щодо моїх поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вперше почув, що я позбавив вас права. Мені здається, що ви говорите все що завгодно. Будь ласка, це ваше право як народного депутата. Але я просто не можу, чесно, зрозуміти, як це стосується поправки 113. Комітете, поясніть, будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка насправді зовсім про інше, вона стосується статті 130. Ми вже про це не раз говорили. Подібні поправки вже разів 15 ставилися на голосування. Позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 113 народного депутата Мороза. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Поправка 114 народного депутата Мороза. Будь ласка.

МОРОЗ В.В. У статті 130 Земельного кодексу України абзац перший частини першої викласти в такій редакції: «Набувачами земельних ділянок сільськогосподарського призначення можуть бути:». Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом такого змісту: «Угоди (у тому числі довіреності), укладені до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення та земельних часток (паїв) є недійсними з моменту їх укладення (посвідчення)».

Повторюю: фракція «Опозиційна платформа – За життя» і я проти продажу землі. Схаменіться!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Подібні поправки були. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 114 народного депутата Мороза. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 115 народного депутата Мороза.

МОРОЗ В.В. Виборчий округ № 59, Донеччина. У статті 130 Земельного кодексу України абзац перший частини першої викласти в такій редакції: «1. Набувачами земельних ділянок сільськогосподарського призначення можуть бути:». Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом такого змісту: «Забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів юридичних осіб, установчими документами яких передбачено ведення сільськогосподарського виробництва, до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення».

Прошу звернути увагу на тих людей, які тепер знаходяться на території, де йде війна, на лінії розмежування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка аналогічна. Відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 115 народного депутата Мороза. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 116 народного депутата Пономарьова.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую, шановний головуючий. Ми з вами добре розуміємо, що землю взагалі не можна продавати, але цей законопроект розроблено в інтересах крупного бізнесу. І ми з вами дуже добре розуміємо, що в разі прийняття його як закону ми отримаємо декілька десятків крупних землевласників – і все.

Наше з вами завдання – створити умови для формування середнього аграрного класу з можливістю використання малих і середніх земельних паїв. Тому низка поправок зводиться до того, щоб більшу частину змін відкласти до проведення всеукраїнського референдуму щодо продажу земель та інвентаризації земель.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету аналогічна, я так розумію.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка подібна, позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 116 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 117 народного депутата Пономарьова. Будь ласка.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Як я вже казав, усі поправки зводяться до того, що треба перенести прийняття низки змін до проведення референдуму.

Перше речення абзацу першого частини першої статті 130 Земельного кодексу України викласти у новій редакції. Доповнити статтю 130 новим абзацом такого змісту: «Не допускається до проведення та встановлення результатів всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення, та проведення інвентаризації земель відчуження

земельних ділянок і зміна цільового призначення (використання) земельних ділянок, які перебувають у власності громадян та юридичних осіб для ведення товарного сільськогосподарського виробництва».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету. Прошу.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка аналогічна. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 117 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 118 народного депутата Пономарьова.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Поправкою 118 також пропонується доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом такого змісту: «До проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення...». І далі – продовження тексту. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Аналогічна поправка, позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 118 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Поправка 119 народного депутата Пономарьова. Вона також стосується статті 130. Будь ласка.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Цю поправку також прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету не змінилася.

Ставлю на голосування поправку 119 народного депутата Пономарьова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 120 народного депутата Загороднього.

ЗАГОРОДНИЙ Ю.І. Дякую. Позиція нашої політичної сили, нашої фракції незмінна. Ми виступаємо категорично проти продажу української землі. Питання має вирішуватися лише на всеукраїнському референдумі. Наша позиція співпадає з позицією українського народу, і ми не будемо співучасниками злочину, який чинить нинішня влада.

Тепер про поправку. Я пропоную (поправка 130) уточнення, яким визначити, що покупка земель сільськогосподарського призначення можлива лише для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Цією поправкою, на нашу думку, поліпшуються пропозиції щодо зміни назви статті та її змісту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тільки ваша поправка була 120, а ви доповідали щодо поправки 130. Та нічого. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 120 народного депутата Загороднього. Комітет пропонує відхилити її. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Поправка 121 народної депутатки Королевської. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги і шановні присутні, ми з вами вже розглянули 120 поправок. Може, вже досить? Може, до вас вже дійшло, що треба цей законопроект відкладати і зараз не продавати українську землю. Позиція «Опозиційної платформи – За життя» незмінна. Ми вимагаємо проведення всеукраїнського референдуму. Ми вимагаємо, щоб без рішення людей жоден депутат – ні ми, ні ви – не мали права приймати рішення щодо майбутнього нашої землі.

Звертаємося до вас. Не треба зараз так підбурювати наше суспільство, не треба підбивати людей. Давайте зараз проголосуємо за те, щоб відхилити цей законопроект, об'єднаємо зусилля та підемо на всеукраїнський референдум, запитаємо думку людей. І вони нам скажуть, як голосувати за землю. Наполягаю на голосуванні цієї поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталіє Юріївно. Щоправда, поправка стосується іншого. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 121 народної депутатки Королевської. Комітет пропонує відхилити її. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 122 народного депутата Кабаченка. Прошу.

КАБАЧЕНКО В.В. Фракція «Батьківщина». Фракція партії «Батьківщина» виступає категорично проти абсолютно неконтрольованого розпродажу українських земель.

Хочу звернутися до Миколи Тарасовича. Станом на 18 годину на сьогодні Комітет з питань антикорупційної політики не отримав жодної відповіді від НАЗК. І тому я почав сумніватися в об'єктивності НАЗК.

Але я вірю в професійність нашого комітету. І тому ми будемо наполягати на отриманні чіткої відповіді від НАЗК щодо наявності конфлікту інтересів.

Щодо поправки. Вносяться зміни до статті 130 Земельного кодексу України, поправка спрямована на виключення можливості передачі у право власності земель сільськогосподарського призначення та заміну норми про право власності на норму про право оренди. Знов-таки, давайте виконувати обіцянки Президента. Спочатку референдум – потім усе інше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Колего, щодо НАЗК. Кажу ж вам: я як депутат можу особисто звернутися, я робив це раніше. Відповідь уже є, окремо вам її надам. Можете повторювати ваше запитання, я буду повторювати вам цю відповідь.

Наступне. Поправка подібна до енної кількості попередніх поправок. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 122 народного депутата Кабаченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Поправка 123 народного депутата Кабаченка. Прошу.

КАБАЧЕНКО В.В. Дуже важлива поправка, адже вносяться зміни до абзацу четвертого (внесення змін до пункту «а» частини першої статті 130). Суть поправки полягає в тому, що встановлюються вимоги до громадян України, які мають право брати землю в оренду. Для громадян встановлюються вимоги мати сільськогосподарську освіту та досвід роботи із землею, але найважливіше – щоб ці громадяни не мали іншого громадянства.

Я хочу нагадати всім народним депутатам України, що на сьогодні у Верховній Раді вже зареєстровано законопроекти, які не виключають можливості мати подвійне громадянство. Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету в тому, що всі громадяни різні, і є багато людей з технічною освітою, які успішно займаються сільськогосподарським бізнесом, і з іншою. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 123 народного депутата Кабаченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 124 народного депутата Наливайченка. Наполягаєте? Немає.

Наступна поправка 125 народної депутатки Яцик. Наполягаєте. Прошу.

ЯЦИК Ю.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 79, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги! Моя поправка має на меті захист наших українських малих і середніх сільськогосподарських виробників. У такому важливому питанні, як відкриття ринку землі, ми не маємо права виходити із загальних положень щодо визначення кола суб'єктів таких правочинів щодо землі. Тому моєю поправкою більш чітко визначаються вимоги до фізичних і юридичних осіб – набувачів земель сільськогосподарського призначення. Зокрема, щоб уникнути спекуляцій з необґрунтованого продажу земельних ділянок фейковим особам, я вимагаю у своїй поправці встановити такі критерії: для фізичних осіб – сільськогосподарська освіта або досвід роботи у відповідній галузі; для юридичних осіб – сільськогосподарське виробництво як основний вид діяльності. Що стосується поправки 4, то, на жаль, її не проголосовано, тому посилаюся на неї на цей час...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету – відхилити з таких підстав. У нас всі громадяни рівні і з урахуванням цього було прийнято рішення щодо поправки в частині, що стосується громадян України.

Щодо юридичних осіб. У вашій поправці, пані Юліє, вживається термін «кінцевий бенефіціарний власник» щодо юридичних осіб, які можуть придбавати землю. Редакція, запропонована комітетом, значно краща, адже в ній чітко передбачається, що юридична особа, яка може придбавати землю, заснована

тільки громадянами України безпосередньо. Відповідно до вашої конструкції придбавати землі можуть юридичні особи, власниками яких є іноземні підприємства. Можливо, за ними є українські громадяни, а можливо, і ні, враховуючи трастові чи інші угоди. Тому позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ви наполягаєте?

Ставиться на голосування поправка 125 народної депутатки Яцик. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 126 народного депутата Колихаєва. Не наполягає, так я розумію?

Наступна поправка 127 народної депутатки Славицької. Наполягає. Прошу.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Доброго дня. Шановні колеги! Ви знаєте, перший пункт передвиборчої програми Президента Зеленського мав назву «Народовладдя через референдуми». Тому наша фракція «Опозиційна платформа – За життя» в першу чергу підтримує Президента і вважає, що не можна здійснювати розпродаж земель сільськогосподарського призначення без проведення всеукраїнського референдуму.

Щодо змісту моєї поправки. Нею пропонується викласти у новій редакції статтю 130 Земельного кодексу України, зокрема передбачити вимоги до юридичних осіб, які можуть набувати права власності на земельні ділянки.

Одним із головних принципів земельного права є цільове використання земель різних категорій. Ним забезпечується пріоритетне використання земель сільськогосподарського призначення для виробництва продовольчої продукції та промислової сировини.

У редакції комітету статті 130 Земельного кодексу цей принцип нівельований шляхом надання можливості всім юридичним особам набувати землі сільськогосподарського призначення у власність без застережень щодо необхідності мати спеціальну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету – відхилити, зокрема, через те, що встановлюється обмеження, це максимум 10 гектарів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Ставиться на голосування поправка 127 народної депутатки Славицької. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 128 народного депутата Лабазюка. Прошу.

ЛАБАЗЮК С.П., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 188, Хмельницька область, самовисуванець). Виборчий округ № 188, Хмельниччина. Моєю поправкою пропонується викласти в новій редакції статтю 130, зокрема назву статті викласти в такій редакції: «Стаття 130. Набуття права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення». Тут основна дискусія щодо юридичних осіб. Я пропонував викласти формулювання таким чином, що юридичні особи, які є кінцевими бенефіціарами, мають бути не лише українцями, а це мають бути юридичні особи, створені за законодавством України, до складу засновників та учасників яких входять виключно громадяни України, територіальні громади, держава. Саме в такій редакції комітет прийняв це формулювання, хоча відмічено, що мою поправку не враховано.

Другу частину моєї поправки не враховано, і це велика помилка. Вона стосується обсягів і концентрацій: гранична сукупна площа земельних ділянок у власності однієї фізичної особи – 500 гектарів, юридичної – до 50 тисяч. До того ж, є обмеження щодо концентрації в межах однієї територіальної одиниці. Наприклад, в межах первинного суб'єкта місцевого самоврядування – 30 відсотків, в межах області – 10 відсотків...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету – відхилити, зокрема, з огляду на різне бачення концентрації. У вашій поправці, як ви зазначили, пропонується до 50 тисяч, комітет пропонує до 10 тисяч.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 128 народного депутата Лабазюка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 129 народного депутата Тарасова. Не наполягає.

Наступна поправка 130 народного депутата Кириченка. Не наполягає.

Наступна поправка 131 народного депутата Литвиненка. Не наполягає.

Наступна поправка 132 народного депутата Магери. Прошу увімкнути мікрофон.

МАГЕРА С.В., народний депутат України (одномандатний виборчий округ № 58, Донецька область, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую. Так сталося, інакше не скажеш, що мої дві поправки було враховано в той чи інший спосіб, усе добре. Сьогодні ми розглядаємо поправки, і такий розгляд вказує, що жодної поправки, яку не підтримано комітетом, підтримано не буде. Тому я спробую востаннє поставити на голосування цю поправку. А щодо інших поправок прошу, пане головуєчий, передавати слово моїй колезі Вікторії Гриб, бо вона співавтор. Прошу поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Відхилити. Одна із причин – значне обмеження щодо концентрації, наприклад, 0,3 відсотка земель сільськогосподарського призначення України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 132 народного депутата Магери. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Поправка 133 народного депутата Шевченка. Не наполягає.

Поправка 134 народного депутата Божика. Не наполягає.

Поправка 135 народного депутата Лубінця. Прошу.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 60, Донецька область, самовисуванець). Шановні громадяни України! Своєю поправкою я пропоную обмежити сукупну площу земельних ділянок сільськогосподарського призначення у власності громадянина, юридичної особи: для фізичних осіб – 500 гектарів земель сільськогосподарського призначення; для юридичних осіб України – 5 тисяч гектарів земель сільськогосподарського призначення. Вважаю, що це є абсолютно логічним і достатнім для України. Це перше.

Друге. Я пропоную: переважне право купівлі земельних ділянок сільськогосподарського призначення мають громадяни України, які постійно проживають на території відповідної місцевої ради, де здійснюється продаж земельної ділянки, відповідні органи місцевого самоврядування, орендарі земельних ділянок, власники сусідніх земельних ділянок. Таким чином, ті зловживання, яких ми побоюємося, коли можуть зайти транснаціональні корпорації, використовуючи громадян України, з великими коштами, стануть неможливими. Тому прошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Дмитре, є важливий момент в цій поправці, про який ви не сказали. Відповідно до вашої поправки купувати землю можуть юридичні особи, кінцевими бенефіціарними власниками яких є громадяни України. Термін «кінцевий бенефіціарний власник» передбачає, що юридична особа може бути заснована, наприклад, підприємством з ВІ чи іншою офшорною або неофшорною юрисдикцією, від Угорщини до Китаю, і формально за нею може стояти номінальний власник – громадянин України, а на підставі трастових чи інших угод – громадянин іншої країни. І в більшості випадків практично це відстежити неможливо. Тому комітет прийняв редакцію, відповідно до якої виключно громадянами України безпосередньо можуть бути засновані підприємства в Україні, які можуть купувати землю.

Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 135 народного депутата Лубінця. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 136 народного депутата Тимофійчука. Не наполягає.

Наступна поправка 137 народної депутатки Грищенко. Не наполягає.

Наступна поправка 138 народної депутатки Володіної. Прошу.

ВОЛОДІНА Д.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Я хочу нагадати всім про статтю 13 Конституції України. У ній ідеться саме про те, що земля, її надра і атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси є об'єктами права власності українського народу. Тож я дуже прошу парламентаріїв звернути увагу на те, що ми маємо знати детальну інформацію про кінцевих бенефіціарних власників, які будуть купувати українську землю.

Я прошу прирівняти це визначення в цьому законопроекті із визначенням, яке вживається в Законі «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». Там детально виписано все, що стосується кінцевого бенефіціарного власника, і це дасть нам можливість знати все про тих, хто буде придбавати нашу землю.

Люди, які продають навіть цуценят чи будь-що, що мають у власності, завжди дбають про те, щоб це потрапило в добрі руки. То ж давайте піклуватися і про нашу землю. Прошу підтримати і проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Колеги, ще раз. Для юридичної особи, яка придбаває землю відповідно до цього проекту закону, не існує поняття «кінцевий бенефіціарний власник». Власником безпосередньо може бути тільки громадянин України або громадяни України. Тому ця поправка не актуальна, комітет її відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на поправці?

Ставлю на голосування поправку 138 народної депутатки Володіної. Комітет пропонує відхилити її. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 156.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 139 народного депутата Красова. Не наполягає.

Наступна поправка 140 народного депутата Кабаченка. Прошу.

КАБАЧЕНКО В.В. Фракція «Батьківщина» виступає ще раз категорично проти хаотичного розпродажу українських сільськогосподарських земель.

По суті поправки. У абзаці п'ятому (це внесення змін до пункту «б» частини першої статті 130 Земельного кодексу України) передбачається встановлення вимог до юридичних осіб, які мають право на оренду земель сільськогосподарського призначення. Замість просто юридичних осіб, які зареєстровані в Україні, встановлюємо додаткові вимоги до цих юридичних осіб, а саме: юридична особа повинна займатися сільськогосподарською діяльністю, яка є основним видом діяльності цієї юридичної особи, а також кінцевим бенефіціаром та засновником таких юридичних осіб повинні бути виключно українці.

Законопроект у чинній редакції дозволяє іноземним банкам, фінансовим та кредитним установам розпоряджатися землями сільськогосподарського призначення.

Я дуже хочу попросити пана Сольського ще раз пояснити мені, чому і цю поправку відхилено рішенням комітету?

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Прошу.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Колеги, уважно читайте законопроект. Немає кредитних установ і фінансових установ як загального поняття. У порядку звернення стягнення на майно є тільки банки. Це по-перше.

По-друге, щодо цієї поправки. Ще раз кажу, що кінцевий бенефіціарний власник як поняття щодо юридичної особи виключено в комітетських поправках. Комітет стоїть на позиції: фізичних осіб. Відхилити поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 140 народного депутата Кабаченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 141 народного депутата Васильєва. Не наполягає.

Наступна поправка 142 народного депутата Колюха. Не наполягає.

Наступна поправка 143 народного депутата Арсенюка. Прошу.

АРСЕНЮК О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (одномандатний виборчий округ № 195, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Мезенцевій Марії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мезенцева як співавтор. Будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане головуєчий. Я думаю, що для всіх присутніх, хто колись мав справу із землею, сьогодні насправді свято. Я теж зростала в селі, моя бабуся зараз там проживає, і хочу передати їй вітання. Вона чекає на відкриття ринку землі.

Можемо нагадати, що розпоряджатися своїм правом володіння землею – це конституційне право. Колегам, які не читали нашої поправки, коротко хочу повідомити про її суть (*Шум у залі*). Колеги, будь ласка, тиша в залі.

Насамперед ми пропонуємо лімітувати і розділити виділення земельних ділянок: для фізичних осіб – 200 гектарів; для юридичних осіб – 10 тисяч. Це адекватний запит для малих фермерів.

Дуже дякую, колеги, і за сарказм теж, який я чую позаду. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Маріє, абсолютно з вами погоджуюся, що це порушення конституційних прав, на що вказує Європейський суд. Водночас хочу звернути увагу на інший момент у вашій поправці. Ви пропонуєте виписати: «юридичні особи, що створені за законодавством України...». Тобто у поправці немає застереження, що таким юридичними особами не можуть бути іноземці, цього немає в жодному абзаці. Тому поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте, пані Маріє? Я не бачу пані Марію. Вона наполягає? Наполягаєте чи не наполягаєте на голосуванні? Наполягаєте.

Ставиться на голосування поправка 143 народних депутатів Арсенюка, Мезенцевої та інших. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 114.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 144 народної депутатки Верещук. Прошу.

ВЕРЕЩУК І.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Моя поправка теж стосується статті 130 «Набуття права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення». Я все-таки за те, щоб статтю було викладено більш лаконічно, щоб у ній були чітко перелічені суб'єкти набуття права власності: громадяни України, юридичні особи України, створені за законодавством України, кінцевими бенефіціарними власниками (контролерами) яких є виключно громадяни України, територіальні громади, держава. Іноземці, особи без громадянства можуть набувати право власності на земельні ділянки в порядку спадкування за законом, але зобов'язані здійснити їх відчуження протягом одного року з дня набуття права власності.

Я не розумію, для чого ми так розписали цю статтю 130, де навіть вписали: «Цей абзац втрачає чинність за умови та з дня схвалення на референдумі...», який має бути передбачено в «Перехідних положеннях». Вписали право власності для банків, звернення, стягнення. Давайте писати статті лаконічно, щоб люди розуміли. Ми все в одну купу записали, а тепер не можемо зрозуміти, за що голосувати. І «Перехідні положення», і юридичні особи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пані Ірино, у вашій лаконічній статті 130 немає дуже багатьох важливих норм, а є одна, про яку ми багато разів говорили. Це поняття «кінцевий бенефіціарний власник», що в більшості випадків унеможливить, а в частині випадків ускладнить контроль за тим, щоб іноземці не були власниками юридичних осіб.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ви наполягаєте, пані Ірино?

Ставиться на голосування поправка 144 народної депутатки Верещук. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 119.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 145 народної депутатки Ляшенко. Не наполягаєте. Дякую.

Наступна поправка 146 народного депутата Дунди. Не наполягає.

Наступна поправка 147 народного депутата Камельчука. Не наполягає.

Наступна поправка 148 народного депутата Лаби. Не наполягає.

Наступна поправка 149 народного депутата Тарасова. Не наполягає.

Наступна поправка 150 народного депутата Пивоварова. Не наполягає.

Наступна поправка 151 народного депутата Цимбалюка. Наполягаєте, Михайле Михайловичу? Прошу.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановні народні депутати і всі, хто нас чує і дивиться! По-перше, до другого читання комітет запропонував редакцію, в якій дозволяється банкам надавати кредити, до речі, банкам з іноземним капіталом також, і потім вилучати землю і протягом двох років нібито відчужувати її, тобто продавати. А кому продавати, якщо банк з іноземним капіталом? І якщо він не продав, то як тоді діятиме механізм вилучення цієї землі і на чію користь її вилучатимуть? Чи вона перейде у власність держави? Хто стане власником?

А поправка стосується статті 130, яку потрібно викласти в нашій редакції, яка схожа на поправку пані Верещук. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. У вас просто різні редакції.
Позиція комітету. Прошу.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Михайле, для правди треба сказати, що є багато чого іншого в тій редакції статті, чого ви не озвучили. А щодо банків я вам дам відповідь. У редакції, запропонованій комітетом, передбачається протягом двох років продаж саме на земельних торгах, а також встановлюється відповідальність: у разі якщо земельну ділянку не продано, проводиться конфіскація за рішенням суду, що повністю відповідає Конституції.

Пропозиція комітету – відхилити поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 151 народного депутата Цимбалюка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 152 народного депутата Кучеренка. Прошу, Олексію Юрійовичу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні друзі! Цією поправкою маємо на меті, справді, захистити нашу землю, щоб землею володіли ті, хто мають право нею володіти. Я щойно, як і всі ви, послухав цю красиву історію нашої колеги про «бабушку», яка мріє про ринок землі. Я дуже

радий, що цій «бабушці» не порадили продати собачку. Не треба продавати собачок в жодному разі. А я хочу просто нагадати вам усім, що приблизно з такими ж красивими гаслами 20 років тому нам пропонували іншу реформу – приватизацію, за якою всі наші співвітчизники українці мали б стати багатими, заможними, міноритарними акціонерами. Ви всі бачите, чим закінчилася ця реформа та якими всі стали акціонерами... Приблизно тим самим закінчиться і ця ваша реформа. Тому закликаю: подумайте ще раз перед тим, як голосувати за цей так званий ринок землі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Дякую, пане колего. Поправка ідентична попередній. Позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 152 народного депутата Кучеренка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 153 народного депутата Гончаренка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність», північ Одещини. Шановні друзі! У чому суть взагалі того, що відбувається? Річ у тім, що «слуги народу» на чолі з Зеленським протискають латиноамериканську, латифундистську модель земельної реформи. А якої моделі насправді потребує Україна? Україна потребує земельної реформи, за якої буде створено міцний середній клас фермерів на селі, за якої люди, які живуть на селі, зможуть в селі працювати і годувати себе і свою країну.

Я розумію, що колеги нічого не слухають, тому я, знаєте, зробив такі презентації у вигляді слайдів, як у школі. Може, хоча б тоді наші шановні «слуги народу» подивляться, замисляться і зрозуміють, що, може, саме так правильно.

І конкретно щодо цієї поправки. Передбачається, що землю зможуть купити громадяни України виключно, які проживають на території громади, де знаходиться земельна ділянка, або на суміжній. Саме такою є європейська модель. Прошу підтримати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету – відхилити, зокрема, через те, що в тексті є поняття «кінцевий бенефіціарний власник». З тих причин, які зазначено раніше, пропонується відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 153 народного депутата Гончаренка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 69.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 154 народного депутата Мурдія. Не наполягає.

Наступна поправка 155 народного депутата Павліша. Не наполягає.

Наступна поправка 156 народного депутата Демченка. Наполягає. Прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 29, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, хочу звернути вашу увагу на таке запитання: а чи необхідно проводити референдум щодо відкриття ринку землі. На мою думку, ні. Чому? Тому що це питання зазначено і в програмі Президента, якого обрала більшість в країні, і в програмі партії «Слуга народу», яку також обрала вся країна. У цих програмах зазначено, що буде відкрито ринок землі.

Поправкою, про яку я кажу, передбачається обмеження сукупної площі земельних ділянок, яка може зосереджуватися у власності в одних руках. Отже, така сукупна площа не повинна перевищувати 1000 гектарів.

Звертаюся до пана Сольського. Я наполягаю на підтвердженні, що норма, згідно з якою сукупна площа концентрації земельних ділянок в одних руках не повинна перевищувати 10 тисяч гектарів у межах країни, підтримана на сьогодні нашим натхненником, який має найбільшу довіру в країні, тобто Президентом країни паном Зеленським.

Друге питання в моїй поправці, воно пов'язане з переважним правом. Будь ласка, підтвердіть, що це враховано.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету. Підтвердіть.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Я підтверджую, що підтримується норма щодо 10 тисяч гектарів. Ми на засіданні фракції багато разів обговорювали це питання, зокрема і з керівником країни. Є в нас, звичайно, різні думки. Але більшість фракцій проголосували за цю норму як компромісну.

Щодо переважного права. Ця норма є, і її добре виписано в законопроекті № 2194, який ми прийняли в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ви наполягаєте?

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправку відхилено з огляду на поняття «бенефіціарний власник».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви не наполягаєте на голосуванні, відповідь отримали. Дякую.

Наступна поправка 157 народної депутатки Копанчук. Наполягаєте? Прошу.

КОПАНЧУК О.Є., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 189, Хмельницька область, політична партія «Слуга народу»)*. Доброго дня, колеги! Мою пропозицію я внесла з метою обмеження концентрації площі земельних ділянок, які можуть набуватися у власність у межах певних адміністративно-територіальних одиниць, а саме: для однієї ОТГ – не більше 500 гектарів; для однієї області – 5 тисяч гектарів, в цілому по країні – 10 тисяч гектарів.

Тисячі виборців зверталися до мене з питанням обмеження концентрації земель. Ми не можемо допустити, щоб великий капітал мав можливість скупити всі землі в межах ОТГ або однієї області. Запропоноване мною обмеження є запорукою розвитку малих та середніх фермерських господарств.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пані Олено, вашою поправкою не пропонується обмеження для юридичних осіб, згідно з яким іноземці не можуть бути власниками. Це ключовий момент. Позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ви наполягаєте, пані Олено? Просто кивніть, так чи ні.

Ставлю на голосування поправку 157 народної депутатки Копанчук. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 158 народного депутата Фріса. Наполягаєте? Ввімкніть мікрофон. Прошу.

ФРІС І.П. Доброго дня ще раз, шановні колеги. Поправка 158. Шановний пан Сольський зазначив, що поправки пов'язані з поняттям «кінцевий бенефіціарний власник». Але, на жаль, ми не могли у інший спосіб вносити поправки, бо так було виписано в редакції законопроекту в першому читанні, тому всі вносили однаково.

Основна глобальна стаття, до якої вносяться зміни цим законопроектом, це стаття 130 Земельного кодексу України. Нею врегульовується безліч питань.

Це і коло суб'єктів, і користування землею за цільовим призначенням, і ліміт концентрації в одних руках, і визначення порядку першочергового права і тому подібне. Але, колеги, я хочу зауважити, що навіть і до цієї норми занесли просто маленьку помилку, коли виписали, що особи мають право набувати право власності за спадкуванням чомусь виключно за законом. Просто наші нормотворці забули, що є ще один вид спадкування (або просто не знали про це), а саме спадкування за заповітом. І люди не мають права спадкувати за заповітом. Тобто можна цю поправку, звичайно, і не проголосувати, але ми позбавимо людей такого права. Або ж потім, якщо ми проголосуємо чи не проголосуємо, нам доведеться вносити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Павловичу. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Ігорю, насправді ця поправка про інше. В цій поправці немає обмеження щодо набуття права власності юридичними особами іноземцями, а максимальне обмеження для країни становить 600 гектарів. Основні моменти там зовсім інші. І з цих причин комітетом поправку було відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Пане Ігорю, я думаю, що надалі можна буде або врегулювати це питання додатково, або застосувати норми цивільного права, яким передбачено рівність двох видів спадкування. Я думаю, що ми це питання обговоримо. Ви наполягаєте на поправці?

Ставиться на голосування поправка 158 народного депутата Ігоря Фріса та інших народних депутатів. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 133.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 159 народного депутата Бакунця. Прошу.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Жовківщина, Яворівщина, депутатська група «Довіра». Шановні народні депутати! Я підтримував цей проект закону в першому читанні, адже вірив провладній більшості, яка запевняла, що зміни до другого читання будуть якісними і такими, що захищатимуть насамперед малого фермера. Таких фермерів є багато на Жовківщині, на Яворівщині і в усій країні. Проте законопроект, який ви внесли на розгляд залу, кардинально відрізняється від того, що ви обіцяли. У ньому не враховано багато поправок народних депутатів з різних політичних сил, а відповідно, не враховано і думку багатьох українців. Тому мій бос, моя громада, проти цього. І я також не маю наміру підтримувати законопроект, який зовсім не відповідає тому, що ви обіцяли. У своїй поправці я пропоную, щоб концентрація сукупної

площі земельних ділянок в одних руках не перевищувала 5 тисяч гектарів. Прошу поставити на підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Крім обмеження щодо 5 тисяч гектарів, є багато інших норм. У поправці не запропоновано обмеження для юридичних осіб стосовно того, що їх засновниками можуть бути іноземці. З тих самих причин поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 159 народного депутата Бакунця. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 160 народного депутата Качного. Наполягаєте? Прошу.

КАЧНИЙ О.С. Шановні колеги, шановні українці, «слугами народу» прийнято бюджет у розмірі 1 трильйон 93 мільярди гривень. 25 відсотків – це не виконання, це приблизно 250 мільярдів гривень, тобто 10 мільярдів доларів. З продажу землі, зі слів «слуг народу», вони хочуть отримати 10-13 мільярдів доларів. Тобто, українці, вся наша земля піде в прірву, щоб залатати дірку в бюджеті, яку створила нинішня влада. Тому ми мусимо зробити все можливе для того, щоб цього не відбулося. Відтак «Опозиційна платформа – За життя» виступає проти продажу землі. Цього не повинно відбутися в жодному разі.

А якщо говорити про ті поправки, які ми змушені тепер подавати, то щодо них сьогодні немає жодної реакції, немає жодного позитивного рішення «слуг народу». Поправка 160. Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом такого змісту: «До проведення...»

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету (*Шум у залі*). Позиція комітету, Микола Тарасовичу.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пробачте. Позиція комітету – відхилити. Подібне ми неодноразово обговорювали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 160 народного депутата Качного. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 161 народного депутата Ткаченка. Не наполягає.

Наступна поправка 162 народного депутата Шинкаренка. Не наполягає.
Наступна поправка 163 народного депутата Рудика.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, добігає кінця наш сьогоднішній робочий день. Але, як я і прогнозував, на жаль, жодної поправки, поданої не від представників «слуги», не враховано і, мабуть, не буде враховано до завершення розгляду цього законопроекту.

Своєю поправкою я пропоную змінити норму, якою визначається, хто має право викупувати землю в українців. Я вважав і вважаю, що це має бути держава, а також громади населених пунктів, сіл, селищ, які існують на сьогодні. Фізичні особи мають право викупувати всю землю, крім землі сільськогосподарського призначення та яка призначена для товарного виробництва. Але логіка цього законопроекту кардинально інша: розпродати все і всім для того, щоб завтра українець був батраком. Прошу підтримати, але не вірю, що підтримаєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету – відхилити. Зокрема, поправкою не пропонується обмежень для юридичних осіб, які мають право набувати право власності на землю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 163 народного депутата Рудика. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 164 народного депутата Новинського. Прошу.

НОВИНСЬКИЙ В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 57, Донецька область, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! Пропонується статтю 130 Земельного кодексу України викласти в новій редакції, у якій передбачити, що власниками земельних ділянок повинні бути не тільки громадяни України, а саме й платники податків в Україні, тобто податкові резиденти нашої країни. Прошу підтримати та проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Вадиме, поправку відхилено через те, що є поняття «кінцевий бенефіціарний власник». Також пропонується, що концентрація сукупної площі земельних ділянок в одного власника не повинна перевищувати 0,3 відсотка в межах України, що не співпадає з позицією комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 164 народного депутата Новинського. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 165 народного депутата Павловського. Прошу.

ПАВЛОВСЬКИЙ П.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий вечір. Шановні колеги! Суть моєї поправки зводиться до того, щоб зменшити концентрацію сукупної площі земельних ділянок в одних руках. Для фізичних осіб пропонується передбачити 100 гектарів, для юридичних осіб у межах однієї територіальної громади – 500 гектарів, у межах однієї області – 1000 гектарів і в межах України – 5 тисяч гектарів. Крім того, одним із важливих моментів поправки є недопущення відчуження земель державної та комунальної власності в приватну власність з метою збереження землі як національного багатства. Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Петре, водночас у конструкції абсолютно чітко зазначено поняття «кінцевий бенефіціарний власник», що, як уже багато разів казали, унеможливить контроль за тим, щоб іноземці не були власниками юридичних осіб і, відповідно, землі. Позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 165 народного депутата Павловського. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 166 народної депутатки Василевської-Смаглюк. Наполягаєте? Не наполягає.

Наступна поправка 167 народного депутата Столара. Наполягаєте? Не наполягає.

Наступна поправка 168 народного депутата Волинця. Наполягаєте? Прошу.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Наполягаю. Шановні українці і всі, хто зараз спостерігає за тим, що відбувається у парламенті (я маю на увазі тих, хто знаходиться за кордоном), повідомляю, що фракція «Батьківщина» проти відкриття ринку землі, ми вимагаємо проведення референдуму. Згадаємо, що Президент обіцяв проведення референдуму, про це всі знають і пам'ятають, навіть діти.

Вимагаємо також відкликати цей законопроект, адже в іншому разі (ми вже порахували, до мене підходили народні депутати від «Слуги народу») будемо в такому режимі працювати півтора місяці. А найгірше те, що ми можемо втратити великі території української землі, які можуть опинитися в руках іноземних загарбників.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дивно чути, що ви проти відкриття ринку землі, оскільки в 2008 році ви вносили законопроект про ринок землі.
Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка абсолютно про інше, позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 168 народного депутата Волинця. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 169 народного депутата Папієва. Михайле Миколайовичу, будь ласка.

ПАПІЄВ М.М. Шановний пане головуючий, я звернувся в попередньому виступі до вас із заявою про порушення Регламенту Верховної Ради України. Справа в тому, що ви зобов'язані відповідно до частини четвертої статті 48 Регламенту вжити заходів... (*Шум у залі*). Саме повинні. Не просто можете чи щось таке, а саме повинні вжити заходів, щоб не відбувалося порушення Регламенту. Я вам сказав, що порушуються статті 119, 120, 121 щодо постійного розгляду та голосування законопроекту. Ви не реагуєте. Тому я маю право, якщо навіть цей законопроект буде прийнято як закон, подати проект постанови про відміну голосування і заблокувати його підписання.

Щодо поправки 169. Я прошу поставити її на голосування і прошу зал підтримати.

А зараз я хочу звернутися до шановного нашого багатостраждального народу України. Сьогодні ви, громадяни України, бачите, як у вас хочуть вкрасити останнє – українську землю, яка згідно із статтею 13 Конституції є власністю українського народу. Не допустіть цього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету... (*Шум у залі*).

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка ідентична, Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 169 народного депутата Папієва. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 170 народного депутата Качного. Будь ласка.

КАЧНИЙ О.С. Шановні українці! Завдяки фінансовій підтримці народного депутата Іллі Киви собачка залишилася в господарстві пенсіонерки. Але завдяки «слугам народу» земля більше ніколи не залишиться у господарствах наших селян. Тому, шановні колеги, ми проти продажу землі.

А зараз щодо поправки 170. Перше речення абзацу першого частини першої статті 130 Земельного кодексу України викласти в такій редакції: «1. Право власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення шляхом купівлі набувати мають право:».

Дякую за увагу. А тепер прошу нашого голову комітету прокоментувати ситуацію із пенсіонеркою і «слугами народу». Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасна стаття. Миколо Тарасовичу, якщо зможете, прокоментуйте до двох крапок.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Можу прокоментувати. Якби наші колеги читали поправки і стежили за ними так, як за телевізором, то, можливо, наша робота була б конструктивнішою. Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 170 народного депутата Качного. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 171 народного депутата Кальцева. Будь ласка.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Дякую, шановний Руслане Олексійовичу. Я наголошую на тому, що фракція «Опозиційна платформа – За життя», як і я особисто, не підтримує цей законопроект. І продовжу свою думку, бо не вистачило часу попереднього разу.

У разі цієї реформи згідно із цим законопроектом землю скуплять максимум 20-30 українських холдингів, котрі разом з банками збережуть її у своїй власності протягом року-двох, а можливо, більше. Потім, коли влада зміниться або стане слабшою, вони змінять законодавство і перепродадуть свою землю іноземним юридичним особам. На жаль, у цьому законопроекті немає

механізму, який забезпечив би можливість для дрібного та середнього бізнесу купувати землю. Немає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка про інше, це питання вже порушувалося. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 171 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 172 народного депутата Соболева. Сергію Владиславовичу, будь ласка, з трибуни. Увімкніть мікрофон.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановні друзі! Послухайте уважно. Ми до цього часу не поставили на підтвердження поправку 4, де з'явилися банки, де зникли пов'язані особи, де з'явилися юридичні особи в такому формулюванні, що набувати право власності може хто завгодно.

Моя поправка, пане Сольський, не є аналогічною і ідентичною. У ній немає банків. Поправкою передбачається можливість набувати право власності виключно фермерами або громадянами України. Моєю поправкою передбачається, що якщо іноземець набув у результаті спадкування право власності на земельну ділянку, то він зобов'язаний відчужити її протягом одного року. Такої поправки ні в кого немає. І той, хто насправді хоче, щоб у банків не було можливості концентрувати землю, а потім її перепродавати, підтримають мою поправку. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету така. Селянсько-фермерські господарства, які таким чином зареєстровані, це менше 1 відсотка учасників орендних відносин в Україні. А в нас усі суб'єкти рівні перед законом. Поправку комітетом відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 172 народного депутата Соболева. Комітет пропонує відхилити за аргументацією, яку щойно навів голова комітету. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 98.

Рішення не прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях.

Поправка 173 народної депутатки Геращенко Ірини Володимирівни. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Нинішня влада прийшла до влади «на воплях і соплях» про торгівлю на крові. Нашою поправкою пропонується заборонити продаж української землі країні-агресору. І саме цю поправку на шостому році війни з Російською Федерацією, яка вкрала український Донбас і Крим, фракція монобільшості на комітеті відхилила. Ви знаєте, немає жодного пояснення тому, що навіть такі ідеологічно важливі поправки, які мають об'єднувати сесійну залу, відхиляються тільки через те, що їх авторами є Порошенко, Забродський та інші члени нашої фракції. Їх відхиляють, бо їх авторами є представники «Європейської солідарності».

Я хочу, щоб ви пояснили вашим виборцям, як ви збираєтеся торгувати на крові українською землею з Російською Федерацією, не створюючи жодних запобіжників у торгівлі українською землею. А якщо ми почуємо, що подібні поправки є, то чому нашу відхилено, а не враховано хоча б частково?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно. Лише я серед авторів поправки 173 не бачу ні Петра Олексійовича, ні Забродського.

Позиція комітету. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пані Ірино, такі заборони є. Вони вдаліше виписані, тому взято за основу інші поправки, а цю поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 173 народної депутатки Геращенко та інших авторів. Позиція комітету – відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 174 народного депутата Гнатенка... *(Шум у залі)*.

Покажіть по фракціях.

Поправка 174 народного депутата Гнатенка. Не наполягає.

Наступна поправка 175 народного депутата Гнатенка. Не наполягає.

Наступна поправка 176 народного депутата Скорика. Прошу.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). «Опозиційна платформа – за життя». Шановний пане головуєчий! Шановний народе України! У поправці 176 йдеться про те, що такі питання мають вирішуватися виключно на референдумі, тому що земля України є національним надбанням згідно із Конституцією, згідно із Декларацією про державний суверенітет України. Тому, пане Сольський, мені, хотілося б, щоб у нас із вами все-таки був діалог. Я розумію, що поправок багато, моїх 55, але я наполягатиму на всіх. Прошу все-таки пояснити: чому ви настільки нехтуєте думкою громадян України? Ви не хочете запитати в них на референдумі, чи готові вони продати власне надбання, яким згідно із Конституцією є земля? Дякую за відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане колего, ми не нехтуємо, а якраз керуємося правами 6 мільйонів пайовиків, про які 20 років забували. Це перше.

Друге. Ваша поправка стосується іншого, це питання неодноразово порушувалося. Комітет відхилив поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 176 народного депутата Скорика. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 177 народного депутата Скорика. Будь ласка.

СКОРИК М.Л. Шановний пане голово комітету, поправка така: «Забороняється купівля-продаж земельних ділянок державної та комунальної власності, які є землями сільськогосподарського призначення, до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення».

Хочу запитати. Ви кажете про те, що такий продаж землі дасть поштовх для економічного розвитку нашої держави. Ваш міністр економіки пан Милованов чітко зазначив, що мультиплікатор зростання валового внутрішнього продукту після того, як буде відкрито ринок землі, може становити близько 0,8 відсотка. Чи вважаєте ви це адекватним – продаж національного надбання нашої держави за умови зростання ВВП менше як на 1 відсоток, враховуючи, що тільки в грудні промислове виробництво впало на 7 відсотків?

Дякую за відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане колего, у цій поправці немає економічних норм, тому комітетом її відхилено. Поправка аналогічна попереднім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 177 народного депутата Скорика. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 178 народного депутата Скорика. Будь ласка.

СКОРИК М.Л. Шановний пане голово комітету, я все-таки хотів би використати своє право на запитання щодо підтримки моєї поправки. Прошу, щоб ви давали відповідь саме не те запитання, яке я ставлю. А я хочу запитати про таке. Як ви вважаєте, коли ви встановлюєте планку, тобто обмеження в 10 тисяч гектарів, щодо сукупної площі земель, яку може купити юридична особа, скільки фермерів у нашій державі зможуть купити цю землю за умови, що кредитні ресурси для наших фермерів, юридичних осіб, починаються приблизно з 20 відсотків (це мінімум) річних у національній валюті.

Чи розумієте ви, що за останні роки було фактично зруйновано банківську систему? Чи розумієте ви, що наші фермери, наші суб'єкти господарювання не мають доступу до нормальних кредитних ресурсів? І чи розумієте ви, що внаслідок прийняття такого закону всю землю буде скуплено іноземцями? Тому хоч би що ви казали і хоч би які запобіжники ставили, а саме так і буде, бо в них є доступ до кредитних ресурсів, а у вітчизняних товаровиробників немає.

Дякую за відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане колего, як свідчить досвід останніх 10-15 років, українські малі і середні підприємства успішно конкурують з іноземними в тому числі, про що свідчить статистика приросту в них орендованих земель порівняно з великими агрохолдингами. Тому я думаю, що так і надалі буде відбуватися.

Поправку пропонується відхилити, оскільки вона подібна до інших.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 178 народного депутата Скорика. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Шановні колеги, ми продовжували засідання (я просто хочу уточнити) до 19.30 чи до 7.30? З юридичної точки зору, це дві різні дати. До 19.30, так. Шановні колеги, на жаль, до 19.30. Але все одно я використовую своє право

головуючого продовжити цю чудову дискусію в цьому залі на 15 хвилин. Дякую. Тому ми завершимо о 19.45.

Поправка 179 народного депутата Пономарьова. Будь ласка. Народний депутате Пономарьов, ваш час іде. Немає народного депутата.

Поправка 180 народного депутата Пономарьова. Немає.

Поправка 181 народного депутата Пономарьова. Немає. Вийшов, буває.

Поправка 182 народного депутата Мороза. Прошу.

МОРОЗ В.В. Виборчий округ № 59, Донеччина. У статті 130 Земельного кодексу України пункт «а» частини першої викласти в такій редакції: «а) громадяни України, які мають сільськогосподарську освіту та досвід роботи у сільському господарстві чи займаються веденням товарного сільськогосподарського виробництва не менше п'яти років».

Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом такого змісту: «Забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів юридичних осіб, установчими документами яких передбачено ведення сільськогосподарського виробництва, до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення».

Ще раз наполягаю на тому, що це питання має пройти через народний референдум. Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Аналогічна поправка була. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 182 народного депутата Мороза. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 183 народного депутата Мороза.

МОРОЗ В.В. Виборчий округ № 59. У статті 130 Земельного кодексу України пункт «а» частини першої викласти в такій редакції: «а) громадяни України, які мають сільськогосподарську освіту та досвід роботи у сільському господарстві чи займаються веденням товарного сільськогосподарського виробництва не менше п'яти років». Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом такого змісту: «Угоди (у тому числі довіреності), укладені до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення та земельних часток (паїв), є недійсними з моменту їх укладення (посвідчення)». Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Подібна поправка була. Відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 183 народного депутата Мороза не підтримується комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Друзі, сюди всі підійшли... Ні, час було визначено. Я цитую статтю 28 Регламенту «Права головуючого на пленарному засіданні Верховної Ради»: «7) продовжувати засідання на 15 хвилин понад визначений час». Час було визначено (*Шум у залі*).

Шановні колеги, рухаємося далі.

Наступна поправка 184 народного депутата Мороза.

МОРОЗ В.В. Виборчий округ № 59, Донеччина. Ще раз хочу сказати, що я і фракція «Опозиційна платформа – За життя» проти такої редакції Земельного кодексу. У статті 130 Земельного кодексу України пункт «а» частини першої викласти в такій редакції: «а) громадяни України, які мають сільськогосподарську освіту та досвід роботи у сільському господарстві чи займаються веденням товарного сільськогосподарського виробництва не менше п'яти років».

Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом такого змісту: «Якщо за результатами Всеукраїнського референдуму не буде схвалено рішення про вільний продаж та купівлю земель сільськогосподарського призначення, то дія заборони на купівлю та продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок та земельних часток (паїв) в частині їх купівлі-продажу та іншим способом відчуження, а так само в частині передачі прав на відчуження цих земельних ділянок та земельних часток (паїв) на майбутнє зберігається до 01 січня 2030 року».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка аналогічна попереднім. Позиція – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 184 народного депутата Мороза. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято.

Шановні друзі, 19.29, давайте все-таки закриємо сьогоднішнє засідання і зустрінемося завтра зранку. Вечірнє засідання оголошується закритим.

Дякую.